VALAŠTIANSKY hlásnik

ročník XIII. ■ číslo 6 ■ december 2015 ■ dvojmesačník

Z OBSAHU VYBERÁME:

- Soľ nad zlato - včera a dnes
- Rozhovor s novou riaditeľkou školy
- „Nádej" od pani Vozárikovej

Vianoce

Nádherný to čas, na ktorý čakáme celý rok.
Pri pomyslení naň od radosti zrýchľujeme krok.

Len predstava bieleho sveta navôkol robí hneď krajší deň,
každý blízky láskou sa nám stáva, vtedy sme tu len preň.

Reklamy nám ukazujú, že v čase Vianoc lásku treba dať,
všetci to tu poslúchame, ale cez rok, chceme ju len hrať.

Cez Vianoce žiaria svetlá všade vôkol nás,
naše svetlo horí s nimi, roztápa to mráz.

Kto nemá rád Vianoce? Otázka to vážna,
Vianocami žije živá bytosť každá.

Mária Nemčáková

Milí čitatelia!
Všadeprítomné svetielka, notoricky známe reklamy, ale aj kde-tu nejaká vločka nám oznamujú, že sa blížia najkrajšie sviatky roka – Vianoce. Sviatky pokoja, lásky, porozumenia. Čas dovoleniek a prázdnin, ktoré už tak túžobne očakávame. Čas, kedy sú rodiny spolu a všetko napĺňa tá kúzelná atmosféra. Čas malých aj veľkých zázrakov.
Toto obdobie bolo zázračným už od nepamäti. Dávno pred narodením Krista ľudia oslavovali zimný slnovrat ako moment, kedy sa dni začínajú predlžovať. Po tom, ako sa ukázala betlehemská hviezda, sa z tohto času stali Vianoce ako oslava narodenia Spasiteľa.
Týždeň po Vianociach prichádza deň, kedy už nestačí otočiť stránku v kalendári, ale treba vymeniť kalendár. Prichádza nový rok. S pompéznou oslavou sa dostaví 1. január a rok 2015 sa zmení na rok 2016. A čaká nás výnimočný, prestupný rok.
Čo by sme si mali do nového roku želať? Samozrejme lásku a šťastie. No vo svete sa dejú zlé veci. Želajme si aj mier, lebo vojna je zlá, aj keď sa nás bytostne netýka. V dnešnom svete chýba dobro, preto by sa tiež malo vyskytnúť na našom zozname želaní.
Doba je uponáhľaná. Zastavme sa aspoň na chvíľu, postojme a zamyslime sa. Venujme svoj čas rodine a známym a vyčarme úsmev. S týmto úsmevom vstúpme do nového roka 2016.
Dúfam, že ste si užili veselé a pohodové Vianoce v kruhu blízkych a rodiny a chcem vám prostredníctvom VH za celú redakčnú radu zaželať úspešný štart do nového roka, ktorý nech je aspoň taký úspešný, ako ten starý.

Michaela Rafajová

Polnočná svätá omša

Lebo chlapček sa nám narodil, daný nám je syn; na jeho pleciach spočíva vláda a volajú ho: obdivuhodný Radca, mocný Boh, večný Otec, Knieža pokoja. Iz, 9,5

Tieto hlboké slová z knihy proroka Iziáša zazneli počas slávnostnej svätej polnočnej omše. Polnočná svätá omša je naozaj akýmsi fenoménom aj v dnešnej komerčnej a konzumnej spoločnosti. Napriek tomu, že slávenie Vianoc je kresťanským sviatkom, slávia ho ľudia z odlišných denominácií z rôznych kútov sveta. Počas vianočných sviatkov si pripomíname dobrotu Boha, ktorý sa sklonil k človeku najviac, ako len mohol, keď poslal svojho Syna na svet, aby zmieril svet so sebou. Toto tajomstvo však v dnešnej spoločnosti ostáva často už zabudnuté, nepovšimnuté a ostáva len krásna vianočná idylka, ktorá lepšie zapadá do našich pohodlných plánov.

Ale aj napriek tomuto vianočnému komfortu, na ktorý sme si už viac-menej zvykli, láka polnočná omša mnohých okoloidúcich, pocestných, „neveriacich" či lepšie povedané hľadajúcich... To, že lavice boli aj počas tohtoročnej polnočnej omše zaplnené, je možno aj tým, že my ľudia niekde v hĺbke nášho srdca nie sme až takí ľahostajní voči Bohu, a aj keď možno po celý rok si na neho nespomenieme, na Vianoce sa azda aj v tom najzatvrdnutejšom srdci pohne niečo, čo nás núti zamyslieť sa, zrekapitulovať svoj život, a vidieť niečo viac, ako len plný stôl jedla, darčeky pod stromčekom či rozprávky v televízii.

Duchovný otec Roman sa nám prihovoril v kázni, kde zaznel príbeh o milujúcich manželoch, ktorí sa kvôli tomu druhému dokázali vzdať toho najvzácnejšieho, čo mali. Touto parabolou premostil na podstatu Vianoc, že Boh sa „vzdal" toho najvzácnejšieho – svojho Syna, aby sme my mohli večne žiť. Kolorit slávnostnej atmosféry dotvárala krásna výzdoba, maličký betlehem, zvučný spev farského spevokolu, či už naši tradiční valaštianski betlehemci. Všetko vytváralo nádhernú vianočnú atmosféru. Pri záverečnej piesni *Tichá noc, svätá noc* možno nejedno oko nezostalo suché.

Avšak až by sme zostali len pri tejto vonkajšej idylke, bolo by to naozaj veľmi málo. Keď si predstavíme situáciu spred 2000 rokov, keď svätá rodina putovala a podstúpila náročnú cestu do Betlehema na oslíkovi, Mária porodila Spasiteľa v nehostinných podmienkach v maštali, následne na to musela utiecť so svätým Jozefom do Egypta, aby Herodes nezabil novonarodeného Spasiteľa, tak pri pohľade na túto situáciu sa nám vianočná idylka tak trochu rozplynie. Preto aj my neostaňme len pri vychutnávaní si sviatočnej atmosféry, ale skúsme vstúpiť do tajomstva Vianoc o trochu hlbšie. Božie Dieťa zostalo nepovšimnuté, odmietnuté, ako nám o tom hovorí Sväté Písmo. Dnes sa nám už táto možnosť spred 2000 rokov - prijať fyzicky svätú rodinu - zrejme nenaskytne, ale každý jeden z nás môže otvoriť dvere svojho srdca a prijať Toho, pre ktorého nebolo tu na zemi žiadne miesto. Kľučka je však zvnútra, maličké Dieťa prichádza skromne a potichučky klope na dvere. Otvoríš?

Mgr. Janka Pančíková

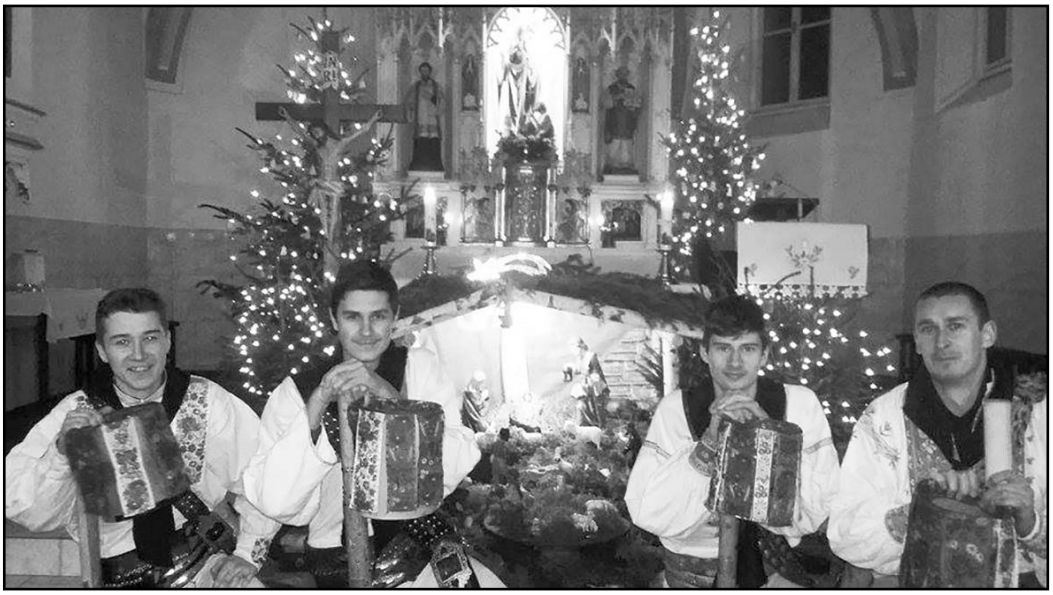

PREDAJNÉ TRHY na Živom betleheme

Už v polovici novembra žiaci a učitelia ZŠ J. Simana rozmýšľali nad tým, aký výrobok by sa dal vyrobiť a následne použiť na predajné trhy, ktoré sa už po druhý raz konali na Nám. 1. mája vo Valaskej pri príležitosti Živého betlehema. Žiaci zbierali vhodné návrhy, materiály a nápady na výrobky a vianočné ozdoby, ktoré vyrábali v rámci vianočných dielní vo svojich triedach, v školskom klube a tiež na krúžku šikovných rúk. Postupne v priebehu decembra sa výrobky zhromažďovali, až prišiel deň D a mohli sme vyjsť s tovarom na trh. Výrobkov bolo neúrekom. Nie všetky sa dostali na pult, pretože niektoré mali taký úspech, že sa predávali ako podpultový tovar. Predajcovia sa v priebehu trhov menili, vymýšľali rôzne akcie. Ich snaha bola korunovaná úspechom, pretože sa podarilo predať všetky výrobky. Súčasťou tejto peknej akcie bola dražba vianočného stromčeka, na ktorom viseli ručne vyrábané ozdoby z dielní našich žiakov. Výťažok z tejto dražby spolu s „tržbou" z predajných trhov bude použitý tak, ako minulý rok, na pomoc ľuďom, ktorí to najviac potrebujú. Ďakujeme všetkým, ktorí sa podieľali na príprave výrobkov, pri príprave trhov. Samozrejme vďaka patrí všetkým tým, ktorí sa pristavili pri našom stánku, kúpili si malú drobnosť a finančne prispeli na dobrú vec v krásnom predvianočnom čase.

PaedDr. Michaela Badinková

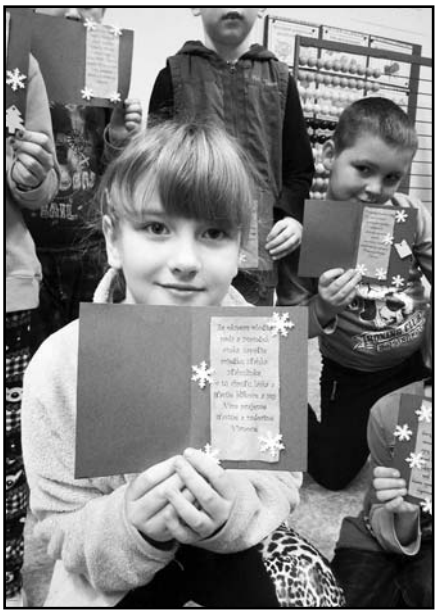

ŽIVÝ BETLEHEM konaný dňa 18.12. na Námestí 1. mája vo Valaskej

ČO NÁS PÁLI...

Reakcia na článok z Valaštianskeho hlásnika č. 4, september 2015 „Čo nás páli – (Ne)Spravodlivá optika vplyvného človeka“

Mnohí z vás pri čítaní článku Čo nás páli v septembrovom čísle hľadali skrytú identitu človeka, na ktorého článok poukazuje. Niektorí ste si iba všeobecne predstavili politikov a iných vplyvných ľudí, ktorí svojimi rozhodnutiami zasahujú a ovplyvňujú náš život. Iste sa vo vás ozvala aj driemajúca zlosť, ktorú vzbudzuje nejedno rozhodnutie týchto ľudí, spomenuté v článku a ktoré my s nevôľou musíme znášať. V závere článku nás autorka núti k zamysleniu sa, preto mi dovoľte, aby som prispel svojimi myšlienkami k „uhaseniu“ tejto veci, aby nás už nepálila. :-)

V článku je mnoho pravdy, stačí ju z tých všetkých slov iba vyzdvihnúť, aby nám celú vec osvetlila. Začnime s odvekou pravdou „ako žil, tak sa mu povodí“. Nie je vám to povedomé? Nehlásali túto pravdu už starovekí mudrci a nakoniec aj Ježiš? Čo človek zaseje, to zožne! Nie je to to isté? Myslím, že autorka to nesprávne považuje za smolu. Podľa mňa máme práve v tom nepodplatiteľnom zákone šťastie! Každý žne iba podľa druhu osiva! Jeden pšenicu, druhý bodliaky. Každému, čo mu patrí! Aj v prírode predsa platí, že keď zasejeme pšenicu, nevyrastie nám ruža. Nad tým sa už nepozastaví ani dieťa, ktoré už ako-tak vníma svet. Môžeme preto povedať, že je to prírodný zákon, podobne ako gravitačný. Prečo si potom myslíme, že to platí na prírodu, ale na ľudí už nie?! Aj my sme súčasť prírody, a tak ako gravitácia pôsobí na skalu, na človeka, tak aj tento zákon zvratného pôsobenia nám prináša úrodu rovnako, ako to vidíme v prírode. Čo zasievame, môže byť aj iného druhu ako rastlinného. Či sú to skutky, slová, myšlienky - úroda nás neminie! A teraz sa vráťme k nášmu horúcemu problému. Ako žil, tak sa mu povodí. A či sa nám vodí milí spoluobčania dobre? Nemôže byť to, čo nás kvári, iba tá naša minulosť, čo nás doháňa? Nie je to naša úroda? Nie sú tí nenažraní a skorumpovaní zlodeji, čo nám vládnu, iba úrodou našej sejby?

Mnohí bez zamyslenia mi budete protirečiť, no potlačte na chvíľu emócie a poďme o tom ešte chvíľu uvažovať.

Poznáte ma, niektorí viac, iní menej, no väčšina z vás aspoň vie, kto toto píše. Mohol by som o sebe vyhlásiť, že som pomerne dobrý človek, veď koľko je horších ako ja. No moje svedomie mi to nedovolí, lebo vie, koľko mám na rováši! Koľkým som vo svojej nevedomosti ublížil! Či to nebola moja sejba? Tak nad čím by som mal teraz lamentovať, ak nie nad sebou, keď ma znenazdajky postretli problémy?

Je podľa vás čestné, obohatiť seba alebo svojich blížnych na úkor druhého, hoci tomuto podľa nás nevznikne „skoro žiadna“ škoda? Bol by čestný valach, keby dal ovcu kamarátovi z gazdovho stáda, hoci tento ich má 2000 a tá jedna je ako zrnko piesku? Mnohí poviete „nie“! Určite mi dáte za pravdu aj v tom, že je pri tom nepodstatné, či je gazda k valachovi dobrý alebo zlý. Skúmame predsa iba čestnosť nášho valacha! Neposudzujeme gazdu. No a nesejem ja „nečestnosť“, keď na Chopku púšťam bez platenia známych, hoci sa to nesmie? Viete, že jedna jazda stojí 19 eur? Pri 3 ľuďoch to máme už hodnotu poriadnej ovce. No a viete, koľko „oviec“ sme tam takto rozdali? Mám právo ja poukazovať na nečestnosť, ktorou ma postihujú šéfovia alebo politici? Nechcú aj oni iba pomôcť sebe a svojim známym? Nebolo by to na smiech, ako keď zlodej kričí, chyťte zlodeja? A čo vy! Či neviete, že sa to nesmie, chodiť zadarmo na lanovke? Či nepestujete tým „podlosť“ a „korupciu“, že sa domáhate „službičky“, ktorá mňa nič nestojí? Nepestujeme tak spoločne našu úrodu? Mohli by sme takto menovať nespočetné množstvo situácií a príkladov, ktoré denne riešime. No ako ukazujú okolnosti, ktoré vyvstávajú a ktoré nás trápia, asi ich neriešime správne!

Preto nech ten hodí prvý kameň... poznáte to. No či zlé slovo neublíži rovnako, ak nie viac, ako kameň? Preto skôr ako zaútočíme na druhých, či silou slova alebo rúk, pozrime sa, či sme ozaj takí nevinní, akých by sme chceli mať svojich blížnych! Nestranný pozorovateľ tohto sporu by asi iba krútil hlavou! Tí, čo siali, sa rozčuľujú nad bohatou úrodou, ktorá im vzišla! Veď majú, čo chceli!

... že je to nie pravda? Podľa vás to nikto takto nechcel?! Veď každý chce byť šťastný!! Aby sme to uviedli na pravú mieru, zamyslime sa, čo je to naše chcenie. Chcem dom, peniaze, auto, ženu, toto či tamto... nemám na mysli tieto naše túžby! Skutočné chcenie, ktoré vychádza z našej podstaty, sa prejavuje tým, akí sme! Čiže našimi vlastnosťami... ako spomenul aj Ježiš. „Podľa skutkov ich poznáte“! Chcenie, myšlienka, skutok. Podľa našich skutkov, čiže správania, poznajú druhí naše vlastnosti. Tak, ako chceme, takí sme. No a toto naše chcenie spúšťa pre nás do pohybu zákon sejby a žatvy. No a keďže sme vypátrali, že ja až taký anjel nie som, preto nemôže byť ani moje chcenie až také dobré, ako by som si to predstavoval. A keď je chcenie zlé, ako by som mohol očakávať dobrú úrodu?!

Nemyslíte si teraz „Čo nás po ňom! My zle nechceme!“... podobní sme všetci v tejto „gubernii“. Lebo platí aj stará múdrosť „Vrana k vrane sadá“, iba sa dôslednejšie preskúmajte! Koľko máme toho s tými politikmi navzájom spoločného! Dôkazom je aj to, že nás trápi zlá spoločná úroda vo SVETE, ŠTÁTE, aj v OBCI samozrejme aj DOMA, lebo do tých väčších záhrad iba odovzdávame osivo z našej súkromnej záhrady. A keď sa nám tu rodia bodliaky, všade to tak musí byť!

Preto vás vyzývam! Poznajme svoju planú úrodu a snažme sa zmeniť osivo za dobré! Ostatné už môžeme nechať na prírodu a jej zákony. Všetko sa zmení až keď my sami k tomu zadáme príčinu! Stačí sa stať dobrými ľuďmi! Aby sme sa na našej CESTE toľko nepotkýnali, snažme sa podľa PRAVDY odstrániť skôr „brvno“ zo svojho oka, aby sme uvideli ŽIVOT taký, aký v skutočnosti je, a až potom pomôžme odstrániť aj smietku z oka našich blížnych!

Ty, vraj „slabá“ žena, počuj!! Máš ohromnú silu, ktorá spočíva v tvojej podstate, v tvojom cite! Nemáš držať štít, ten s radosťou ponesie muž, ak si toho hodná. Tvojou úlohou je opäť pozdvihnúť ten drahokam, čo máš, z bahna tvojej márnivosti, a tak, ako si zviedla muža nadol, do tohto marazmu, tak musíš ísť prvá cestou von z neho smerom nahor! A Adam... on ťa bude nasledovať a pomáhať ti, ako doteraz, smerom dole! Sme na jednej lodi, no TY volíš smer, muž iba vesluje! Máš s pohľadom obráteným nahor kráčať životom a ako krištáľ vzbudzovať svojou čistotou úctu, kam len vkročíš! No nedosiahneš to s cigaretou v jednej, pohárikom v druhej ruke, vymaľovaná ako klaun, oblečená ako šľapka a so slovníkom drevorubača, ktorého neposlúcha kôň! Tak opäť pestuj čistotu a ušľachtilosť vo svojom vnútri, v myšlienkach aj v konaní, aby si pred mužom stála ako úcty hodná. On sa potom stane takým, akého ho chceš mať. A úroda príde... taký je zákon!

Ďakujem autorke za trefné postrehy a hoci je mladá, ako sama píše, ak bude ďalej chodiť po svete s otvorenými očami a snažiť sa prežité aj použiť na zušľachtenie svojho vnútra, prispeje tak ku krajšej budúcnosti, v ktorej bude ľudstvo siať a zbierať iba sladké plody!

Juraj Zelenčík

Odpoveď na reakciu Juraja Zelenčíka k článku z rubriky „Čo nás páli“, z čísla 4, september 2015:

Vo všetkom máte pravdu, mladý muž. Je to presne tak, ako ste mi poradili. Vrelo s vami súhlasím. Škoda len, že takých mužov ako ste vy, nie je viac. Tiež takých žien, ktoré by sa hodili do vášho popisu.

Škoda, že sa vaša milá reakcia nedostala do predchádzajúceho čísla obecných novín. Už si nebudete môcť prečítať moju odpoveď. Váš príspevok svedčí o vašej zrelosti, múdrosti a láskavosti. Nech vás slnko lásky hreje tam, na druhej strane.

S úctou Mapava

OZNAM

Výstavná sieň v kultúrnom dome/bývalá Palma/
je aj na prenájom súkromných podujatí /oslavy, kultúra, výstavy.../.
Na deň sa platí 30 eur, to, či je miestnosť voľná a iné informácie
sa dozviete v obecnej knižnici u Danky Králikovej.

Myšlienky od vicestarostu

Drahí Valašťania,
tentokrát sa vám prihováram posledný raz v kalendárnom roku 2015. Vždy na konci roka zvykneme hodnotiť, ako sme zvládli uplynulý rok, čo sa nám podarilo a čo nie, čo sme dokázali.... Túto otázku si kladiem aj ja. Zastávať takúto pozíciu je veľmi náročné, lebo v tejto obci je to tak, že ak niečo robím, tak je to zle, ak nerobím, tak ešte horšie. Ďakujem všetkým vám, ktorí ma podporujete, veľmi si to vážim, ale na druhej strane ďakujem aj mojim neprajníkom, lebo práve vďaka nim viem, že mám na sebe ešte veľa pracovať.

Posledné pracovné stretnutia či verejné zastupiteľstvá ma presvedčili, že práca poslanca je veľmi náročná, ale pre rozvoj obce veľmi dôležitá. Nedá sa napredovať, ak poslanecký zbor niečo schváli a tam to aj niekedy končí. Miestami sme ako v začarovanom kruhu a stále sa na niečo vyhovárame, prečo sa nedá toto, prečo toto, ale chlapsky si priznať, že som niečo ... to chce veľkú dávku odvahy, ale hlavne pokory pred občanmi tejto obce, svojimi voličmi! Mne neprináleží hodnotiť či posudzovať druhých, ale môžem tak učiniť na vlastnej sebareflexii. Dovolím si tvrdiť, že sa snažím v rámci svojich možností a schopností, pri každom hlasovaní som mal na mysli sľub poslanca, aj keď možno nie každý má taký pocit! Som človek, ktorý robí chyby a vie si to aj priznať, nebudem sa hrať na dokonalého a neomylného, lebo ním nie som a nikdy som nebol. Touto formou sa chcem verejne ospravedlniť každému občanovi obce, ktorému som niečo sľúbil a nedodržal som to!

V komunálnych voľbách som kandidoval za rusínsku stranu NÁŠ KRAJ, ale nakoľko novembrové skutočnosti sa výrazne zmenili a strana zmenila predsedu, stanovy a žiaľbohu aj smerovanie, okolnosti ma prinútili konať. Môj protest som verejne prezentoval aj na verejnom zastupiteľstve (25. 11. 2015) tým malým transparentom. Od 16. 12. 2015 budem v našom „obecnom parlamente" pôsobiť ako nezávislý poslanec, závislý na vás - občanoch, vašich námetoch a postrehoch.

Prežívame krásne obdobie vianočných sviatkov, sviatkov, ktoré majú prinášať do našich rodín a srdc lásku, pohodu a úprimnosť. Toto prajem aj ja vám zo srdca, drahí Valašťania! Zároveň vám všetkým prajem úspešný štart do nového roka 2016 a nech je naším spoločným predsavzatím: „rozvoj našej obce, čestnosť a hlavne jednota ako jednej veľkej rodiny".

PaedDr. Matúš Magera
váš zástupca starostu

O ČO NÁM IDE?

Chceme niekoho existenčne zničiť, znemožniť?
Podľa zákona „Čo dáš, dostaneš späť"/zákon zvratného pôsobenia/, to isté bude chcieť niekto iný spáchať na nás. Myšlienky majú veľkú moc. Svojimi myšlienkami, dobrými alebo zlými, priťahujeme k sebe podobné myšlienky, dá sa povedať- svoj osud. Zákon rovnorodosti. Kujeme pikle, kujeme? Sami sa do nich zamotávame. Kopeme jamu pre iného, kopeme? Sami do nej spadneme. Ak už dávno nie sme zamotaní v sieti intríg a ohovárania, ak už dávno sa z tej „jamy" nemôžeme vydriapať von, na svetlo a o inom, lepšom mieste ani nevieme.

Buďme predsa rozumní! Ide nám o obec, všeobecné dobro, alebo len o seba, svoje záujmy, prípadne o rodinu, priateľov a ostatní nám môžu byť ukradnutí? Budúcnosť tých, čo prídu po nás nám nemôže byť ukradnutá! Buďme pre nich dobrým vzorom. Žime podľa hesla „Čo je pre mňa zlé, bude aj pre iných, čo je pre mňa dobré, môže byť dobré aj pre iných". Nemôžeme byť šťastní, ak sú ľudia okolo nás nešťastní! Alebo nás do zlých rozhodnutí v neprospech obce, štátu, v konečnom dôsledku aj v neprospech seba samých niekto tlačí? To by bolo potom veľmi zlé.

Ak je niekto z nevedomosti niekomu niečo dlžný, zaviazaný a svoj dlh musí splatiť, lebo to s ním zle dopadne, stráca slobodnú vôľu a je manipulovateľný. Musí konať proti svojmu cíteniu, presvedčeniu a ostanú mu iba nenávisť, strach, závisť, ak ide o čestného človeka, tak aj výčitky svedomia. S takým niečím nie je jednoduché žiť. Poviete si, každý robí chyby, každý môže byť omylný. Áno, každý, ale keď je človek na významnom poste, každý jeho chyby vidí a poukazuje na ne až do zbláznenia.

A čo s tým? Dajme si ruku na srdce a úprimne sa pýtajme samých seba „Čo by som ja urobil, urobila, na ich mieste?" Na mieste tých, ktorí nesú za niečo veľkú zodpovednosť a vymkýna sa im to z rúk. Či už z vlastnej nerozumnosti, pohodlnosti, neschopnosti alebo z iných, možno aj celkom objektívnych dôvodov. Tu mi napadá známe asertívne pravidlo „Nerob druhým to, čo nechceš aby druhí robili tebe..." Tým nechcem povedať, že nemáme poukazovať na nečestné praktiky alebo nesplnené úlohy. Treba len hľadať kultivovanejší spôsob v rámci svojich možností.

KAM KRÁČAME?

Cieľom snaženia väčšiny ľudí je - ***mať sa dobre a byť šťastný.*** K tomu cieľu vedie mnoho ciest. Spomeniem tri:

1. Ako sa hovorí, ***ísť za svojím cieľom***, ***mať sa dobre,*** aj cez mŕtvoly. ***Tvrdo, nemilosrdne*** si raziť cestu, nemať problém použiť aj zakázané prostriedky. Táto cesta žiaľ nevedie k žiadanému cieľu. Takýto človek škodí svojej rodine, iným ľuďom a v konečnom dôsledku aj sám sebe.

2. Prehnaný altruizmus. Človek chce byť so všetkými a všetkým zadobre. Pomáhať, byť ústretovým, obetavým aj za cenu, že nevládze, že nemá čas pre seba, pre rodinu. Robí do vyčerpania síl. Žije len pre druhých. S prácou pre iných, hoc aj lenivých, nezodpovedných, vlastnou vinou neschopných a inou dobročinnosťou to preháňa, často sa až vnucuje. Ani táto cesta nevedie k cieľu - ***mať sa dobre a byť šťastný.*** Škodí sebe, svojej rodine, aj tým, ktorým za každú cenu chce pomáhať a núti ich tak zostať pasívnymi. A navyše, všetkým ľuďom sa nedá vyhovieť. Takýchto ľudí radi využívajú tí prví.

3. Dôsledné plnenie povinností v práci, v živote. Stáť si za svojím presvedčením, svojím slovom, nedať sa ovplyvniť alebo zviesť vidinou peňazí, postavenia, moci. Vedieť prijať aj názory iných, ak sú lepšie. Mať na zreteli dobro iných, tým aj svoje a svojej rodiny. ***Láskavá, no zároveň prísna spravodlivosť voči sebe aj iným***, je ich životným krédom. Takýto človek si zachová svoju tvár, svoju česť a pomaly, aj keď nie hneď, ***bude sa mať dobre a bude šťastný*** nielen on, jeho blízki, ale aj všetci okolo. Spočiatku to bude mať ťažké, ľudia mu nebudú veriť, ale keď ich presvedčí svojím životom, skutkami, uveria mu a budú sa chcieť podieľať na jeho dobrých rozhodnutiach.

Kiežby bolo takýchto ľudí
z bodu č.3 okolo nás čo najviac,
v každom možnom odvetví.

PRED ZÁVEROM

Keď tak sledujem zasadnutia obecného zastupiteľstva alebo predvolebné rozhovory, tak mi napadá..... ***Musíme sa naučiť odpovedať na aroganciu pokojne, vecne argumentujúc.*** Nedať sa vyprovokovať. Ak to dokážeme, urobíme zadosť nielen sebe, svojmu zdraviu, ale arogantný spoločník zostane odzbrojený a aj smiešny. Jeho arogancia sa nebude mať na čo zavesiť, postupne vychladne, možno sa nad sebou aj zamyslí a v budúcnosti sa bude snažiť komunikovať slušnejším spôsobom, aby sa sám neznemožňoval, nerobil hanbu sebe, svojim voličom, svojej rodine. ***Od tých, ktorí robia vo verejnej sfére sa to aj očakáva.***
Poviete si, veď by ma porazilo, ak by som na slovný útok nereagoval útokom. Ale to je omyl. ***Práve svojou schopnosťou zachovať si pri slovných útokoch chladnú hlavu, berieme vietor z plachát svojim proti - rečníkom.*** Človek sa má naučiť ovládať, aby neurobil prenáhlené rozhodnutia, činy, ktoré ho raz môžu poriadne mrzieť. K zlému je ľahká cesta, ale napraviť zlý, prenáhlený skutok je už ťažšie, ak nie niekedy úplne nemožné. A potom už len klesáme, klesáme, až dopadneme tvrdo na dno a rozbijeme si hlavu.

Na záver mojich úvah chcem popriať
nám všetkým,
aby sme si do nového roku
vzájomne darovali
slušnosť, ohľaduplnosť, dôveru, úctu,
aby sme si dali šancu napraviť chyby
a odpustili si krivdy.
V rodinách veľa lásky, radosti, šťastia,
svornosti a pekných chvíľ.

Mgr. Mária Pacerová

QUO VADIS hlásnik ?

Listujúc vo Valaštianskych hlásnikoch nadobúdam predstavu selanky, spokojnosti a radosti zo života v našej obci. Nerušia a neznepokojujú ma tam žiadne vážnejšie negatívne javy, obec žije v atmosfére spokojnosti a optimizmu. Ľudia sa však z VH nedozvedia dôležité informácie, ktoré by tam patrili možno viac, ako všetko ostatné. A preto chcem takto verejne osloviť redakčnú radu. Dúfam, že jej úlohou nie je len zbieranie príspevkov a ich rozmiestnenie v novinách, ale aj vlastná novinárska činnosť. VH sa s prepáčením osvedčil ako výborný školský časopis, ale absentujú tam hospodárske témy, plnenie plánov na rozvoji obce a podobne. Na komunálnu politiku by sa mala klásť omnoho väčšia pozornosť. A tú by mali vyjadrovať aj naše obecné noviny.

Blíži sa koniec roku, kedy sa kontrolujú prijaté plány, bilancuje sa a hodnotí. Čo sa podarilo dosiahnuť, a čo nie. Ako sa bohatý rozpočet obce premietol do lepšieho a kvalitnejšieho života občanov, ako sa zveľadila obec? To asi zaujíma väčšinu dospelých ľudí. Naša obec má dobré predpoklady, aby prosperovala, ba navyše by mala byť ťahúňom a iniciátorom rozvoja celého mikroregiónu. O tom, ako je to v skutočnosti, by nás mali pravidelne informovať v prehľadnom hodnotení redaktori VH.

A tak zatiaľ kladiem niekoľko konkrétnych otázok:

1. Čo sa toho roku v obci realizovalo v rámci investičných akcií? Stačil by mi stručný popis diela s fotografiou.

2. Aké investičné akcie nás čakajú v budúcom roku?

3. Ako sa daria riešiť vážne problémy a zlá ekonomická situácia vo Valbyte? Nemenujem ich. Sú notoricky známe už tri volebné obdobia.

4. Vypracoval obecný úrad nejaký projekt na získanie financií z EÚ na rozvoj obce?

5. Ako napreduje rozvoj mikroregiónu, aké projekty sú vypracované, prípadne čakajú na realizáciu?

6. Ešte ako poslanec a predseda kultúrno-školskej a športovej komisie som upozorňoval na materiál Ing. Aleša Bíleka, riaditeľa ČHŽ, z roku 2007. Považoval som ho za veľmi dobrý a zaujímavý ideový zámer, zasluhujúci pozornosť dotknutých obcí v mikroregióne Čierny Hron. Pokúšal som sa u starostu i v zastupiteľstve získať preň podporu. Vyzýval som, aby sa stretli starostovia obcí Valaská, Hronec, Čierny Balog a vypracovali spoločný projekt s ČHŽ (Ing. Bílek), pokúsili sa hľadať možnosti jeho financovania aj zo zdrojov EÚ pre rozvoj turizmu. Išlo by okrem iného o vybudovanie múzea železiarstva v Hronci (aj s pomocou zlievárne v Hronci) a najmä o vybudovanie cyklistického a bežeckého chodníka na bývalej štátnej ceste Svätý Ján - Krám.

Takže posledná otázka: Pokročilo sa v presadzovaní tejto skvelej idey? Uskutočnilo sa k tomu vôbec za tie roky nejaké stretnutie?

Ďakujem vopred členom redakčnej rade za námahu pri získavaní odpovedí na moje otázky. Rád si ich prečítam v najbližších číslach VH. Dúfam, že sa stretnete s pochopením a záujmom u starostu a prednostu.

Mgr. Ivan Karak

Vážený pán spoluobčan Karak,
ako uvádzate v úvode, VH Vám pripomína úroveň školského časopisu a poukazujete na skutočnosť, že dúfate, že našou činnosťou nie je len zbieranie príspevkov a ich rozmiestnenie v časopise. Takže, vážený pán Karak, našou úlohou nie je len zbieranie príspevkov a ich rozmiestnenie, ale aj spracovanie vlastných príspevkov zo života a činností jednotlivých kultúrnych či spoločenských zložiek, ako iste môžete vidieť, keď sa lepšie pozriete na mená autorov niektorých článkov. Keďže máte dojem, že naša činnosť je zameraná len na zozbieranie príspevkov a ich rozmiestnenie v časopise, dovoľte nám priblížiť v krátkosti našu niekoľkomesačnú činnosť. Do redakčnej rady nás navrhli a schválili poslanci obecného zastupiteľstva ako úplných nováčikov. Nechceme sa tým ospravedlňovať, len chceme poukázať na niektoré fakty. Bývalé redakčné rady sa mohli stretávať v priestoroch ObÚ, mali tam komplet zabezpečené podmienky na svoju činnosť a referenta, ktorý sa časopisu mohol venovať v rámci svojej pracovnej doby. Od doby, ako kultúrna referentka p. Králiková nie je členkou redakčnej rady, neinformuje o kultúrnych akciách v obci.
My sme zrazu ostali bez miestnosti, kde by sme sa mohli stretávať, bez výpočtovej techniky a kancelárskeho vybavenia, a pod. Po mnohých urgenciách sme si sami zabezpečili miestnosť v priestoroch bývalého ObÚ v materskej časti obce, kde musíme merať cestu zo sídliska, ale to nám až tak neprekáža. Počítač, ktorý nám ObÚ poskytol je jedným pravdepodobne z vyradených, nakoľko práca na ňom nás stojí nemálo času, ale aj nervov. Nemáme k dispozícii telefón, ako to bolo predtým, na urgencie príspevkov, resp. oslovenie prispievateľov musíme používať vlastné telefóny, v nemalej miere vlastnú výpočtovú techniku, okrem toho sme všetky, resp. väčšina z nás zamestnané a nie je našou povinnosťou sa zúčastňovať na všetkých verejných akciách a rokovaniach obecného zastupiteľstva, ako si to vy predstavujete. Nerobili to ani členovia redakčných rád pred nami. Po opätovných urgenciách na ObÚ sme sa nestretli zo strany vedenia obce s otvoreným prístupom, aby nám zamestnanci ObÚ a poslanci pravidelne poskytovali príspevky týkajúce sa rozvoja obce. Záujem prejavil jedine zástupca p. starostu p. Magera. Opätovne sme žiadali p. starostu o jeho príspevky do VH. Už v dvoch číslach jeho príspevky absentujú. Žiadali sme a žiadame výstupy z rokovaní obecného zastupiteľstva, naša snaha bola doposiaľ odignorovaná. Nechceme sa týmto naším stručným hodnotením našej činnosti ospravedlňovať, sme otvorení aj voči kritike, pokiaľ je konštruktívna. Ako bývalý poslanec iste viete, že ako občan Valaskej máte plné právo sa zúčastňovať rokovaní obecného zastupiteľstva, aby ste sa dozvedeli viac o akciách, ktoré uvádzate vo svojom liste. Zároveň Vám oznamujeme, že uvedenú žiadosť sme postúpili ako starostovi obce Ing. Jurajovi Uhrinovi, tak aj prednostovi Ing. Petrovi Minárikovi. Ku dňu uzávierky VH sme od nich neobdržali žiadne vyjadrenie. Nie je v našej právomoci ich k tomu primäť.

Redakčná rada

Strastiplná cesta domov

Milí čitatelia,
milý pán starosta,
predstavte si, že ste na operácii nôh vo vzdialenejšom meste na Slovensku a tešíte sa, kedy už budete doma - v pokoji.
Bol víkendový deň, ako každý iný. Dokonca bolo celkom prirodzené, že napadlo pár centimetrov prvého snehu (ako to zvykne bývať v mesiaci november). Ten sneh sa síce udržal len do večera toho istého dňa, ale to úplne stačilo.
Pýtate sa, v čom je problém? Nuž, keď cez Donovaly prejdete bez ujmy na zdraví na aute a problém nastane 100 metrov pred domom a nejdete sa domov dostať. A prečo?
Lebo nie každý má auto 4x4 a ak sa chcete dostať na Nálepkovu ulicu vo Valaskej, musíte zapojiť všetku svoju kreativitu a poradiť si ako len viete.
Koho zaujíma, že ste po operácii??!! A že musíte ísť pešo od Partizánskej cesty, podopierajúc sa barlami,(pár dní po operácii) po ľade, snehu až domov.
Ako nedávno pán starosta povedal, že máme aj druhú cestu, ktorú môžeme využiť. Odporúčam ju vyskúšať a dopadnete úplne rovnako - domov nedôjdete (v zime). Sú to veľmi strmé cesty nahor.
Chcela by som sa veľmi poďakovať pánovi Mojžišovi J., ktorý sa vyskytol v pravý čas na pravom mieste a akurát mal na svojom džípe cestu po Partizánskej ceste a pomohol vyviezť manžela až pred dom.
Bohužiaľ, toto nie je jediný prípad. Počas niekoľkých rokov sa ani na upozornenia a telefonáty od občanov v tejto časti obce nereaguje. Mnohokrát nás z pekelnej situácie zachránil aj J. Pacera s traktorom (týmto sa chcem aj jemu poďakovať) a ďalší susedia. Najhoršie je, keď nastane víkend a sneží. To je úplne najhoršia kombinácia pre ulice nad Parizánskou cestou, aká môže vzniknúť.
Poviete si, veď vám vypluhujú ulice, tak čo chcete?! To áno, ale potom cesta nahor je ako šmýkačka. Ako to niektorí susedia vyriešili? Buď majú silnejšie autá, alebo dokonca na ceste z práce domov sa niektorí vynašli tak, že na Partizánskej ceste založia reťaze a tých pár metrov domov nakoniec dôjdu.
Je to možné, aby sme toto všetko museli robiť? Smerom na Martinské hole mi to príde logické, ale na Nálepkovu ulicu vo Valaskej a na reťaziach???? Nuž, odpovedzte sami.
A riešenia? Sú:
1. Kúpiť si drahé, silné auto.
2. Posýpať oveľa viac na kritických úsekoch, a to hlavne na odbočkách z Partizánskej cesty na ul. Pod Hrbom a Pod Lipovou.
3. Použiť aj posypovú soľ (aspoň na pár metrov od daných križovatiek smerom nahor).
V závere chcem len dodať, aby každý, kto neverí, nech sa presvedčí na vlastné oči, keď napadne sneh.
Stále dúfame, že sa to vyrieši v prospech občanov.

občianka Valaskej (???) Mgr. J. Pohorelcová

NAKLADANIE S ODPADMI

SEPAROVANIE

Neexistujú dôvody netriedenia odpadov a ani akýkoľvek negatívny dopad triedenia. Vo všeobecnosti triedenie nepomôže len životnému prostrediu, ale aj nám.

ENVIRONMENTÁLNE VÝHODY

Triedený zber vracia druhotné suroviny späť do výrobného procesu a preto je možné:

- ťažiť a získavať menej prvotných surovín a teda menej devastovať nové územia kvôli ťažbe surovín
- postaviť menej skládok a spaľovní odpadov (menšie znečistenie prostredia)
- menej znečisťovať ovzdušie z dopravy
- menej znečisťovať prostredie zo spracovania surovín a výroby nových
- spotrebovávať menšie množstvo energie
- menej znečisťovať ornú pôdu chemickými hnojivami (kompostovaním biologicky rozložiteľných odpadov môžeme získavať kvalitné a ekologické hnojivo)

EKONOMICKÉ VÝHODY

- Spracovateľom surovín (papierne, sklárne, kovohuty atď.) sa vďaka druhotným surovinám z triedeného zberu znižujú náklady na výrobu, čo v konečnom dôsledku znamená pre spotrebiteľov lacnejšie výrobky.
- Výstavba a prevádzka recyklačných technológií je lacnejšia ako výstavba a prevádzka technológií na zneškodňovanie odpadov (skládky, spaľovne, atď.).
- Za zneškodňovanie odpadov je nutné platiť (napr. poplatok za zneškodnenie a poplatok za uloženie odpadov na skládku).
- Skládky odpadov musia byť monitorované a strážené aj po skončení svojej prevádzky (náklady na odstraňovanie ekologických škôd, ktoré sú alebo budú spôsobené porušením tesniaceho systému skládok).

SOCIÁLNE VÝHODY TRIEDENIA ODPADU

- Triedený zber zvyšuje zamestnanosť. Zber surovín, ich dotriedťovanie, preprava na spracovanie a recyklácia a kompostovanie vytvorí viac pracovných miest, ako skládkovanie alebo spaľovanie odpadov.
- Realizácia triedeného zberu pomáha vychovávať ľudí a formovať ich vzťah k ochrane životného prostredia a v medziľudských vzťahoch (napr. občania v bytových domoch sú pri triedenom zbere odkázaní na spoluprácu so spoločným cieľom). Tieto vzťahy sú dôležité pre kvalitnejšiu funkčnosť komunity aj v iných oblastiach života.

MODRÉ KONTAJNERY

Noviny, časopisy, kancelársky papier, reklamné letáky, krabice, kartóny (je potrebné rozdeliť papier od lepenky), katalógy, papierové obaly.

Nevhadzuje sa:

mokrý, mastný alebo znečistený papier, asfaltový, dechtovaný papier, vrstvený papier s iným materiálom, vata, papierové utierky, použité plienky a hygienické potreby, alobal, obaly z mlieka, plastové fólie

Krabice poskladať, prípadne stlačiť na minimum, noviny a časopisy pri veľkom množstve zviazať.

ZELENÉ KONTAJNERY

Nevratné obaly zo skla od nápojov, sklenené nádoby, tabuľové sklo, sklené črepy, poháre zo zváranín.

Nevhadzuje sa:

porcelán, keramika, autosklo, zrkadlá, TV obrazovky, sklobetónové tvárnice, varné a mliečne sklo, a pod., žiarovky, žiarivky, výbojky (elektroodpad)

ŽLTÉ KONTAJNERY

Plastové fľaše od nápojov - PET fľaše, plastové fľaše od octu, potravinového oleja, sirupu, plastové fľaše od kozmetiky, čistiacich a hygienických potrieb, plastové fľaše od prípravkov na ošetrenie a ochranu rastlín, TETRAPAKY (kompozitné obaly) od mlieka, džúsov, plastové obaly z jogurtu, masla, pomazánok, kečupu, polyetylénové obalové fólie, plastové hračky a plastové kuchynské predmety, boby, sane, plastové bandasky, vaničky, misky, dózy, kvetináče, vedrá, plastové stoly, stoličky, prepravky, debničky, koše, polyetylénová fólia čistá bez blata, tašky "igelitky", plastové a polystyrénové tácky, kovové obaly, konzervy, kovové výrobky a súčiastky, alobal, nápojové plechovky.

Nevhadzuje sa:

novodurové rúrky, obaly od nebezpečných látok (motorových olejov, chemikálie, farby), kovové obaly kombinované s iným obalom, ako napr. zubné pasty, obaly silne znečistené zeminou, olejom, potravinami, farbou, polystyrénové obaly, obaly kombinované so sklom, kovom, polyetylénovú fóliu s textilom (tašky a obrusy s tkanou textíliou, obaly z jedov a výbušnín, gumolit, linoleum, obuv a ošatenie, obaly z liekov

PET fľaše stláčať na minimum, plasty nesmú obsahovať iné materiály, obaly musia byť bez obsahu ! Plasty nevkladať do ďalších obalov, tašiek a neviazať !

Pneumatiky – odovzdať v predajni alebo autoservise pri kúpe nových pneumatík.

BIELE KONTAJNERY

Obnosené šatstvo, odevy, bielizeň, textílie, obrusy, utierky, handry, priadze, hračky, obuv, môžu byť zabalené v igelitovom obale.

Nevhadzuje sa: hrubo znečistený textil (olejom, hlinou, farbou), koberce

KOMPOSTOVANIE

Obec Valaská požiadala environmentálny fond o dotáciu na rozvoj domáceho kompostovania. To znamená, že ak bude dotácia schválená do rodinných domov a záhrad pribudnú kompostéry. Takto by sa malo znížiť množstvo biologicky rozložiteľného odpadu v obci a na obecnom kompostovisku, nakoľko sa súčasné množstvo odpadov nestíha spracovať.

Človek žijúci v rodinnom dome vyprodukuje ročne približne 331 kg komunálneho odpadu. Z tohto tvorí bioodpad až 45% (tráva zo záhrad, lístie, konáre stromov, ovocné a zeleninové odpady, drevené piliny, kuchynský odpad). To všetko sa vyváža na skládku, prípadne na čierne skládky niekde v priestoroch, ktoré priamo neohrozujú naše súkromie. Ak nepotrebné suroviny správne zužitkujeme, premeníme ich na hnojivá, ušetríme peniaze v našich peňaženkách za ich nákup.

Kompostovaním získame kvalitné hnojivo, ktoré zadržiava vodu, prevzdušňuje pôdu a dodáva jej živiny. Pravidelným pridávaním kompostu do ťažkej pôdy zvýšime jej pórovitosť, vzdušnosť, zlepšíme vodozádržné vlastnosti pôdy, ako aj jej priepustnosť. Pridaním kompostu do ľahkých pôd zvýšime jej súdržnosť, znižujeme vodopriepustnosť a vysychavosť pôdy.

Čo kompostovať

Bioodpad z domácností (zvyšky z čistenia ovocia a zeleniny, malé množstvá varených jedál – ale nie mliečne alebo mäsové výrobky, potraviny, čaj, kávový výluh, črepníkové kvety, vysušené kytice, zemina), bioodpad zo záhrad (kvety, štiepky, piliny, pokosená tráva, konáre, lístie, zvyšky po zbere ovocia a zeleniny, zhnité ovocie, výkaly od drobných hospodárskych zvierat, burina) a iný organický odpad (popol z dreva, hobliny, hnoj, vlasy, perie, papierové obrúsky a servítky).

Základné princípy kompostovania

1. správny pomer uhlíkatých a dusíkatých surovín – podobne aj suché lístie či slama sa postupne rozložia, ale ak k nim pridáme dusíkaté suroviny, rozkladné procesy sa rozbehnú oveľa rýchlejšie a o pár dní po založení kompostu v ňom teploty môžu dosiahnuť 40 – 50 °C. Pre správne namiešanie môžeme uhlíkaté suroviny dočasne skladovať pri komposte (samotné sa rozkladajú pomaly) a pridávať ich postupne k dusíkatým v priebehu ich vzniku – napr. zvyšky z kuchyne. Je dôležité uhlíkaté a dusíkaté suroviny neukladať vo vrstvách, **ale premiešať ich navzájom**.
2. dostatočný prístup vzduchu – kompostovací proces potrebuje vzduch. Preto sú dôležité vetracie otvory v kompostéroch. Vzduch zabezpečíme tiež prehodením kompostu, čím sa materiál aj premieša. Kompostovaný materiál odporúčame prehodiť raz za 1 – 2 mesiace, minimálne však na jar a na jeseň. Dostatočný prísun vzduchu zabezpečí aj to, že kompost nezapácha. Vplýva na to aj správna veľkosť častíc kompostu – uhlíkatý materiál (napr. drevná štiepka), ktorý zabezpečí dutinkovú štruktúru kompostu.
3. správna vlhkosť kompostovaného materiálu – zamokrený kompost zapácha (zlý prístup vzduchu), pri vysušení sa zas kompostovací proces zastaví. Optimálne je, keď je kompost vlhký. Pre zabránenie vyschnutia je vhodné umiestniť kompost na tienisté miesto. Premočeniu a aj vyschnutiu zabráni zakrytie kompostu strieškou alebo geotextíliou. Geotextília je netkaná priedušná textília, prepustí vzduch, ale keď nasiakne vodou, voda steká po geotextílii a nepremočí kompost. Geotextília vytvorí mikroklímu, v ktorej kompostovací proces prebieha rýchlejšie a lepšie. Na zrejúci kompost môžeme zasadiť tekvice, zatienia ho a poskytnú bohatú úrodu.
4. správna veľkosť surovín – čím sú kompostované častice menšie, tým sa rýchlejšie skompostujú. Ak sú však častice veľmi malé, hrozí, že kompost nebude mať potrebnú dutinkovú štruktúru a teda bude nedostatočný prístup vzduchu, čo znamená zápach. Väčšinou treba skrátiť ťažšie rozložiteľné uhlíkaté suroviny – konáre, stonky starších rastlín, drevo a pod. Optimálna veľkosť je veľkosť palca na ruke. Môžeme to dosiahnuť sekaním, lámaním, strihaním, alebo suroviny podrviť .

Nahlásenie čiernych skládok

Pod pojmom „nelegálna skládka" sa rozumie odpad uložený v rozpore so zákonom č. 223/2001 Z. z. o odpadoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov. Nesprávne sa hovorí o čiernej resp. divokej skládke. Tieto skládky vznikajú nedisciplinovanosťou občanov v spôsobe nakladania s komunálnym odpadom a drobnými stavebnými odpadmi.

Čierne skládky môžete nahlasovať na Obecný úrad Valaská
mailom: alexandra.vlcekova@valaska.sk, miriam.murinova@valaska.sk
alebo osobne na Obecnom úrade vo Valaskej s uvedením lokality skládky, typu odpadu a jej veľkosti.

Ing. Miriam Murínová, odborná referentka OcÚ

Život v ZUŠ Valaská

Milí Valašťania, zuška začala svoj nový školský rok veľmi dynamicky. Posledný augustový týždeň sme absolvovali hudobné sústredenie, ktoré bolo zamerané na nácvik muzikálu Soľ nad zlato. Okrem nácviku sme realizovali rôzne pohybové a kreatívne aktivity. Zažili sme veľa zábavy a medzi deťmi sa vytvorili nové priateľstvá.

V septembri nastúpili do zušky noví žiaci a taktiež noví učitelia. Do tanečného odboru, ktorý minulý rok úspešne otvorila PaedDr. Michaela Badinková, za čo jej nesmierne ďakujeme, sme prijali čerstvú absolventku tanečného konzervatória, Martinu Hankovú DiS art. Do klavírneho oddelenia sme na čiastočný úväzok prijali Janu Babeľovú, plechové dychové nástroje začal učiť Mgr. Jaroslav Dilský a z materskej dovolenky sa vrátila Mgr. Iveta Rogožanová. Všetkým novým kolegom želáme veľa tvorivých síl a umeleckých úspechov.

Od polovice septembra do 25. októbra sme veľmi tvrdo pracovali na muzikáli Soľ nad zlato a dielko sme vám predviedli v rámci kultúrnej jesene v KD Valaská. Hudbu napísal Ján Jenča, rekvizity a kulisy vytvorili žiaci výtvarného oddelenia, pán učiteľ Mgr. Rastislav Turňa a naša dvorná scénografka Ing. Zuzana Medveďová. A prečo sme sa rozhodli práve pre inscenáciu Soľ nad zlato? Výber bol predovšetkým mojím rozhodnutím, po prvé: pretože som chcela mať ako režisérka diela na scéne čo najviac detí, a to práve táto rozprávka umožňuje. Keďže máme vytvorený spevácky zbor, chcela som každému jednému dieťatku dať možnosť stáť na javisku a byť na chvíľu iným človekom – princeznou, lesným duchom, škriatkom v soľnej jaskyni alebo pomocníčkou na kráľovskom dvore, či pážaťom. Neodmietla som ani také dieťa, ktoré náš zbor nenavštevuje a chcelo byť členom našej hereckej rodiny. Všetci sa pritom naučili, ako sa pohybovať na javisku, ako využiť a použiť rekvizity na scéne, ako využiť herectvo v kombinácii so svetlom. Taktiež sa naučili, aká je dôležitá spolupráca všetkých ľudí na javisku a sledovať pritom dirigenta a nezabudnúť na pokyny režisérky a popri tom všetkom spievať, hovoriť texty, tancovať a potlačiť tému, pretože sa na nich dívalo veľmi veľa divákov. Naučili sa aj divadelné pojmy (napr. portál, horizont, proscénium....) a pohybovať sa v kostýme tak, aby im pomohol k predstave danej osobnosti, ale pritom neuškodil, pretože chodiť v dlhých dobových kostýmoch nie je tak jednoduché, ako by ste si mysleli.

V druhom rade môj výber ovplyvnil názor môjho kolegu a skladateľa, aby sme siahli predovšetkým po slovenských rozprávkach, a tak ich propagovali, keďže naše deti sú ovplyvnené západnou kultúrou.

A tretím dôvodom bol aj fakt, že som chcela spoluprácu dospelých ľudí, ktorí nie sú žiakmi alebo učiteľmi našej školy, aby videli a uvedomili si v priamej akcii celkový prínos školy a muzikálu:

- prezentovať školu spoločným dielom – všetkých odborov v jednom momente
- súdržnosť všetkých aktérov
- neustály dril k čo najlepšiemu výsledku
- nácviky piesní, textov a tancov v individuálnej forme a spájanie jednotlivých úsekov do celku
- celkovú socializáciu
- sústredenosť, koordináciu, zodpovednosť všetkých účinkujúcich za seba aj za iných
- zaujať potenciálnych žiakov

Som veľmi rada, že moje pozvanie na účinkovanie v tomto diele prijali Ing. Zuzana Medveďová, Mgr. Róbert Hlaváčik, Marek Poliak a Ing. Juraj Uhrin. Aj tu bol výber do obsadenia postáv mojim rozhodnutím, pretože typologicky boli najvhodnejší. To, že sú členmi komunálnej politiky, nemalo žiaden vplyv na uvedenie mojej inscenácie. Veď mnohí politicky činní ľudia sa venovali umeniu - Bill Clinton, Václav Havel, Dagmar Veškrnová, dokonca aj Róbert Kaliňák si zatancoval a zahral na hudobnom nástroji. Všetci títo ľudia, ale aj mnoho iných, si získalo obdiv verejnosti, takže ja nevidím žiaden dôvod, prečo by akýkoľvek Valašťan nemohol hrať v predstaveniach zušky. Chcela som poukázať na to, že nie je jednoduché stáť na javisku podľa požiadaviek dirigenta, choreografa a režiséra, a aby videli, čo všetko sa musí nacvičiť a čo všetko sa musí obetovať, aby mali diváci výsledný efekt. Ich účinkovanie veľmi pozitívne ovplyvnilo našich žiakov – obdivovali ich, a aj keď nikdy nestáli na javisku, v muzikálovej podobe to neovplyvnilo potrebný herecký výkon na danú postavu, a to je zas môj obdiv k nim. A za všetkou tou drinou bol honorárom len potlesk a slovná odmena - v tom okamihu je to aj tak ten najlepší pocit u všetkých účinkujúcich.

Hlavná myšlienka bola - byť s deťmi, ktoré ťahajú za jeden koniec, aby vynikli samostatne, ale aj spoločne, kde je každý jeden potrebný rovnakou mierou – výsledný efekt - spoločne sa tešiť z umeleckej práce na premiére a reprízach.

Verím, že toto dielo budeme prezentovať aj v novom kalendárnom roku v obsadení, ktoré som si vybrala a že nás prídete povzbudiť nie preto, že na premiére účinkoval pán starosta a predseda kultúrnej komisie, či člen finančnej komisie, ale preto, že títo ľudia obetovali svoj čas pre deti, ktoré majú radi, chceli s nimi spolupracovať a dokázali pre nich niečo urobiť a nie len sedieť doma a kritizovať.

Po premiére muzikálu sa zuška pustila do novej práce - do nácviku vianočného programu. Vystupovali sme pre organizácie v obci Valaská, v elokovaných pracoviskách našej školy, ale aj pre Mikuláša, o ktorých vám sprostredkujú informácie moji kolegovia vedúci hudobného odboru Ing. Peter Pisár a zástupkyňa školy Bc. Martina Škantárová.

Chcem sa poďakovať všetkým ľuďom, ktorí spolupracovali so zuškou, ktorí nás podporovali a povzbudili v práci. Ďakujem aj mojim kolegom, ktorí veľmi aktívne pracovali so svojimi žiakmi, aby vám, milí Valašťania, sprostredkovali umenie a v novom roku, želám všetkým veľa zdravia, osobných a pracovných úspechov a mojim kolegom veľkú chuť kreatívne pracovať, aby sme aj naďalej mohli prezentovať zručnosti našich žiakov.

Mgr. Adriána Škrváňová

Sviatočne ladený mikulášsky koncert v ZUŠ vo Valaskej pripadol tohto roku na nedeľu 6.12., keď mal Mikuláš meniny, a dalo sa teda s veľkou pravdepodobnosťou očakávať, že sa u nás, v škole, nejaký objaví. A skutočne, prišiel do koncertnej sály hneď na začiatku koncertu, predniesol peknú uvítaciu reč vo veršoch, usadil sa v prvom rade aj s čertom a spolu s ním pozorne sledoval výkony účinkujúcich. Tie sa niesli v duchu prichádzajúcich Vianoc, ku ktorým nerozlučne patria vianočné piesne, skladby a koledy. Deti ich spievali sólovo či zborovo a hrali na všemožných hudobných nástrojoch. Veru nejednému malému hudobníkovi sa roztriasli kolená pri prechádzaní okolo čerta, pričom azda mimovoľne zabudol na trému. Určite to tak aj bolo, lebo Mikuláš pochválil hru každého vystupujúceho a odmenil ho balíčkom plným dobrôt. Všetci, okrem čerta, ktorý nemal koho vyšibať chvostom za nedostatky, boli s koncertom spokojní a natešene sa rozišli domov. Nuž, ďakujeme všetkým, ktorí toto milé podujatie pripravili aj sa na ňom ako diváci zúčastnili.

Ing. Peter Pisár

Príchod najkrajších sviatkov roka – Vianoc sme spríjemnili aj vianočnými koledami, ktoré zneli 15. decembra v priestoroch vyzdobenej triedy ZŠ v Predajnej. Zahrali ich a zaspievali žiaci elokovaného pracoviska ZUŠ Valaská v Predajnej. Úvod patril našim najmenším, ktorí sa predstavili piesňami Rolničky a Prečo sa snehuliaci usmievajú. Vianočná nálada vládla celým koncertom, ktorý piesňami Vianočná hviezda a Šťastné a veselé ukončil spevácky zbor.

17. decembra boli žiaci ďalšieho elokovaného pracoviska súčasťou vianočného programu ZŠ v Podbrezovej. „Vianočný balíček" sa konal v Dome kultúry v Podbrezovej. V doobedňajších hodinách to bolo vystúpenie pre žiakov školy a o 16.00 hod. vystúpenie pre rodičov. Vianočný program základnej školy svojimi hudobnými vstupmi spestrili deti zo Základnej umeleckej školy Valaská. Bodkou koncertu bola spoločná pieseň Vianočný zázrak.

Bc. Martina Škantárová

Čo rozprávali pamätníci

O VALAŠTIANSKOM OCHOTNÍCKOM DIVADLE

K napísaniu tohto článku ma primälo uvedenie muzikálu „Soľ nad zlato" v podaní učiteľov a žiakov ZUŠ Valaská, s hereckou podporou niekoľkých „dospeláckych" predstaviteľov.

Potrebné informácie a fotodokumentáciu o začiatkoch ochotníckeho divadla v našej obci som zhromažďovala niekoľko rokov.

Pred 1. svetovou vojnou

Od roku 1902 bolo vyučovanie v školách v zmysle nariadenia v reči maďarskej. Ako poznamenal do školskej kroniky vtedajší učiteľ Andrej Zafka, žiaci cudzej reči nerozumeli, osvojiť si ju nemohli. Učitelia konali ťažkú prácu, trýznili seba aj dietky, no bez výsledku.

Kronikár Anton Kúdelka o minulosti valaštianskeho ochotníckeho divadla zapísal formou dotazníka pre SAV v Bratislave nasledovné:

Prvé divadlá sa hrávali ešte pred prvou svetovou vojnou. Na základe spoľahlivých údajov sa zistilo, že usporiadatelia a herci boli peňažite trestaní za to, že hrali slovenské divadlo. Potom robili tak, že k hlavnému divadelnému predstaveniu pridali maďarskú jednoaktovku. S počiatkami ochotníckeho divadla sa spomína farár Rudolf Bobok.

V cirkevnej kronike „História domus" sa nachádza záznam spomínaného farára, ktorý znie:

„Ešte pred vojnou prekvapila nás tu i tu naša mládež s divadelným predstavením. Nám, Valašťanom, boli tieto hry teplým ohníčkom, pri ktorom sme sa v časoch utrpenia a poroby schádzali, aby sme svoje srdcia zohriali a oduševnili sa."

V roku 1910 mládež nacvičila hru od F. Urbánka „Strídža spod hája". Zahrali ju v čase prázdnin, 17. júla. V maďarskom texte kroniky sú ako predstavitelia spomenutí učiteľ Andrej Zafka, jeho synovia a tiež vtedy desaťročný študent gymnázia v maďarskom Vacove, Anton Baník. (Farár Bobok bol jeho túrorom). S hrou sa predstavili aj v Tisovci a v Moštenici, v ktorej bol učiteľom otec farára Rudolfa Boboka. Pri nacvičovaní divadla bola nápomocná pani Jozefína Zafková, manželka miestneho učiteľa.

V roku 1913 zahrali žiaci rímsko - katolíckej, erárnej ľudovej školy divadelnú hru „Medveď a víla". Nacvičila ju učiteľka Helena Dombaj. Hral v nej aj Anton Kúdelka, vtedy žiak druhého ročníka. Účinkovali v školskej triede.

Po skončení 1. sv. vojny farár Rudolf Bobok zapísal:

„Počas vojny vyhaslý ohník, v ktorom ešte vždy tlela iskra rodoľúbstva, vznietili sme teraz k väčšiemu plameňu. Dňa 28. februára, 2. a 3. marca 1919 prednesená bola hra „Rozmarín a starý zaľúbenec". Naši herci cítiac, že už viac nie sme pod nátlakom toho ducha, ktorý predtým krivo hľadel na nás, hrali tak výtečne, že by boli zaslúžili pochvalu i v mestskom javišti. Peknoduchá mládež na žiadosť obecenstva tri razy musela zopakovať toto divadlo. Skvelý zdar divadla pripisujeme okrem ochoty a usilovnosti mládeže pánovi Pavlovi Ličko. Príjem bol 2252 korún."

Režisér Pavol Ličko bol majstrom vo fabrike na Piesku. Hlavnú ženskú úlohu v divadelnej hre si zahrala Bernardína Almássy, ktorú si režisér Ličko zobral za manželku. Manželia sa neskôr presťahovali do Maďarska. V hlavnej mužskej úlohe sa predstavil Ján Štubňa. Hralo sa v hosťovskej izbe hostinca u Jozefa Kleina /dnes Hostinec pod Úbočou/. Javisko nemali, javiskovú časť od diváckej oddelili smrekovými vetvičkami.

Medzi prvých hercov - ochotníkov ďalej patrili: Anica Husárová, Štefan Kováčik, Mária Filadelfyová, Emil Filadelfy, Pavla Fodorová, Jožka Fodorová, Mária Simanová, František Štubňa, Arpád Almássy a ďalší.

Učiteľ Andrej Zafka do školskej kroniky zapísal ďalšie divadelné hry aj s dátumom, kedy sa odohrali. 25.5.1919 „Bludár", 26.12.1919 „Kríž pod lipami", 12.5.1920 „Povinnosť", 15.11.1920 „Sirota", 25. a 26.12.1920 „Vianočný stromček" a „Už sú všetci v jednom vreci", 27.3.1921 „Hrúza, čo sa to tu robí". 15. 6. 1921 „Škriatok", 26.12.1921 „Ježiškov stromček".

V roku 1921 bola obcou odkúpená od židovského krčmára Jozefa Kleina budova hostinca aj s izbami v bočnom krídle. Tam bola po úpravách zriadená divadelná sála, kde mládež združená v miestnom odbore Matice slovenskej pokračovala v nacvičovaní divadelných hier a takzvaných kupletov - humorných vystúpení.

Divadelní ochotníci v predstavení „Rozmarín" z roku 1919. Tretí sprava stojí režisér Pavol Ličko.

Kronikár Anton Kúdelka napočítal, že od roku 1912 do roku 1939 odohrali valaštianski ochotníci 130 divadiel. Najbohatšia divadelná žatva bola v roku 1925 a 1926, kedy odohrali po 12 predstavení. Pre zaujímavosť uvediem niektoré z nich. Boli to napr:

19.10.1925 „Kubo" (veselohra v 3 dejstvách od Jozefa Hollého)

23.11.1925 „Pánik" (veselohra od F. Urbánka)

26.12.1925 „Nový život" (od Jozefa Gregora Tajovského)

11.1.1926 „Richtár" (od Okánika)

15.2.1926 „Svetluša" (veselohra v 3. dejstvách)

15.3.1926 „Za živa v nebi" (od F. Urbánka)

V kronike sú zapísané ďalšie divadelné hry, každý mesiac odohrali jednu.

18.4.1926 uviedli **SOĽ NAD ZLATO.**

(V októbri roku 2015 sme mali možnosť vzhliadnuť na valaštianskom javisku po takmer 90-tych rokoch „Soľ nad zlato", tentoraz v muzikálovom prevedení.)

V divadelnom predstavení „Soľ nad zlato" z roku 1926 si zahrali štyri sestry Fodorové - Paulína, Matilda, Jožka a Ilonka. Boli to známe krásavice zo Studničky. Predstavenia Rozmarín a Soľ nad zlato v nich zanechali hlboké dojmy. Jožka okolo roku 1930 odišla do Kanady, za najstaršou sestrou Paulínou. Vydala sa tam, a ešte aj po mnohých rokoch písala v liste svojej sestre Ilonke /vyd. Molčanovej z Piesku/ spomienky na tieto vystúpenia.

V školskom roku 1926-27 zapísal učiteľ Zafka do kroniky: Divadelné hry mládeže a žiactva, nasledovne boli prevedené:

19.9.1926 „Sedliacka nevesta"- Dráma zo slovenského života v 5. dejstvách. Počet prítomných 237 osôb.

Nebudem vypisovať všetky tituly, no v tomto období okrem veselohier sa nacvičovali aj drámy, napr.„Maryša" a „Pytliak Martin". Najväčšia účasť divákov bola v tomto roku zaznamenaná na veselohre „Civilné manželstvo" a to 345 osôb.

V roku 1927 sa Valašťania rozlúčili s učiteľom Andrejom Zafkom, odišiel do dôchodku. S divadlom sa spája meno ďalšieho učiteľa Jozefa Kovalčíka a neskôr jeho nasledovníkov. Boli to Štefan Búda a Koloman Kvietok, ktorí začali s vyučovaním v šk. roku 1928-29. Nacvičovali divadelné hry so školskými deťmi a tiež s mládežou, a všetci traja spomínaní učitelia si v predstaveniach aj zahrali. Dorástla nová generácia hercov, učiteľ Anton Kúdelka zapísal mená tých, čo účinkovali vo viacerých tituloch. V roku 1930 sa na divadelných predstaveniach školských detí podieľala mladá učiteľka Anna Kvietková a tiež jej kolegyňa Kornélia Kostková. Okrem mládeže a matičiarov začal nacvičovať predstavenia Dobrovoľný hasičský zbor. Posledne spomenutí odohrali 26.12.1930 hru „V službe lásky". V ďalších rokoch sa so spolkami a organizáciami, ktoré nacvičovali divadlá, akoby roztrhlo vrece. 27.3.1932 si zahrali v predstavení „Nepriatelia žien" nezamestnaní. Ďalšie dramatické krúžky pôsobili nasledovne. V rokoch1932-1936 Regrúti, 1932-1960 DHZ, 1924-1928 FRTJ, 1933-1939 ŠK Slovan, 1933-Klub mládeže, 1933-ŠK Meteor, 1935-Jednota roľníckeho dorastu, 1935-Študenti a inteligenti.

Hlavní predstavitelia – Bernardína Almássy a Ján Štubňa

To, že Valašťania oddávna bažili po zábave a po kultúre, dokazuje aj ďalších 18 divadelných krúžkov a spoločností (do roku 1970), ktoré zapísal kronikár Anton Kúdelka.

V roku 1933 vdova Rozália Chudíková so svojím druhom Štefanom Mihálikom dali vystavať ďalšiu divadelnú sálu pri bývalej Friedovej krčme. (V tejto neskôr zriadili kino Trangoška.) Takto mala Valaská v tých časoch sály dve. Niekoľkokrát sa stalo, že dve zložky hrali predstavenia naraz v obidvoch. V tridsiatych a štyridsiatych rokoch mala Valaská bez osád asi1300 obyvateľov. Účasť na predstaveniach bola vysoká. V roku 1934 odohrali Valašťania 11, v r.1943 dokonca až 13 predstavení. V rokoch päťdesiatych sa konalo len okolo 5 predstavení ročne. Treba pripomenúť, že vo Valaskej bola zavedená elektrická energia až na Vianoce 1938. Divadlá a zábavy sa konali do tých čias pri svetle petrolejových lámp.

Ochotnícke divadlá sa hrávali aj v sále pri Hostinci u bystrej vody /u Vyletelov/ na Piesku.

Valašťania hrávali spolu s Piesočanmi hlavne „koloničiarmi", obyvateľmi fabrickej kolónie.

Vidieť to na mnohých spoločných fotografiách ochotníkov. Veď Piesočanmi sa stali po presťahovaní mnohí Valašťania. Jedným z najznámejších bol nielen herec, ale hlavne muzikant a dirigent Matičného spevokolu pán Arpád Štefan Almássy. Bol bratom skôr spomínanej Bernardíny, prvej nám známej predstaviteľky hlavnej postavy z hry Rozmarín a švagrom režiséra Pavla Ličko. Možno aj preto sa zachovali fotografie z prvej povojnovej hry v tejto rodine a my ich môžeme vidieť vďaka dcére Arpáda Almássyho, pani Angely Liptákovej, ktorej aj touto cestou ďakujem za poskytnuté informácie.

Mária Luptáková

Zápisnica č. 5/2015 z rokovania Komisie životného prostredia, poľnohospodárstva a prírodných hodnôt Obecného zastupiteľstva vo Valaskej, konaného dňa 4. 11. 2015 v zasadačke Obecného úradu vo Valaskej

Prítomní: - podľa prezenčnej listiny, starosta obce Valaská Ing. Uhrin
- ospravedlnený: pán Zelenčík

Program zasadnutia:
1. Otvorenie zasadnutia
2. Udelenie ceny Komisie ŽP za nezištnú pomoc, skrášlenie a starostlivosť o životné prostredie študentke Márii Nemčákovej
3. Podnety na nadmernú hlučnosť od občanov z časti Piesok
4. Náučné lokality v katastri obce Valaská
   a. Historická expozícia hutníctva železa v okolí Valaskej
   b. Horehronská banská cesta Piesok
5. Kontrola odporúčaní členov a referentov komisie ŽP zo stretnutia 16. 9. 2015
6. Informácia o aktivitách eko-stánku počas dňoch obce Valaská 3. 10. 2015
7. Obhliadka drevín *(ne/zrezaných, ne/zrealizovaných, ne/upravených)* a orez
8. Príprava podkladov k aktualizácii VZN týkajúcich sa životného prostredia v obci
9. Diskusia
10. Záver

K bodu č. 1

Predseda komisie PaedDr. Magera privítal všetkých prítomných (starostu obce Valaská, prítomných členov a referentov komisie, tiež aj prítomných hostí – rodinu Nemčákovú, člena z radov obecných novín VH, p. Štéca, zástupcu z firmy Kobok a 2 občanov z Piesku) na piatom zasadnutí vo volebnom období 2014 – 2018. Informoval ich o programe stretnutia.

K bodu č. 2

PaedDr. Magera informoval prítomných, že na podnet občana z Valaskej pána Banka sa dozvedel o skutku bývalej žiačky ZŠ J. Simana vo Valaskej Márii Nemčákovej, ktorá cez letné prázdniny dobrovoľne a bez nároku na nejakú odmenu čistila oblasť Hlobišov. O jej aktivitách informoval aj prostredníctvom Valaštianskeho hlásnika. Starosta obce Ing. Uhrin odovzdal ocenenie – plaketu s venovaním. Poďakoval jej za nezištnú pomoc a starostlivosť o životné prostredie. Po odovzdaní ceny bol s ocenenou zrealizovaný rozhovor prostredníctvom zástupcu obecných novín – Valaštianskeho hlásnika.

K bodu č. 3

Zástupcovia obyvateľov z časti Piesok informovali členov komisie o svojej sťažnosti na vysokú hlučnosť v nočných hodinách, ktorá je spôsobená nočnou výrobou v Železiarňach Podbrezová. Informovali o tom, že doteraz nemajú stanovisko obce k danému problému, ktorý sa ťahá už dlhú dobu. Sťažujú sa, že na Piesku nemajú ani vlastné poštové smerové číslo. Navrhujú zastaviť pohyb s nehnuteľnosťami v týchto lokalitách, aby táto oblasť patrila do priemyselnej zóny. Pani Trnková navrhla stretnutie zástupcov firiem Kobok, Bamu a Železiarní Podbrezová u starostu obce, aby sa prekategorizovala daná zóna zo zóny na doživotie. Pán Hucík podotkol, že veci sa riešia postupne a nedá sa všetko, čo sa predtým roky neriešilo, vyriešiť naraz. Železiarne Podbrezová v odpovedi na sťažnosť navrhli, aby sa táto zóna stala priemyselnou zónou v roku 2020. PaedDr. Magera povedal, že sa dá urobiť dodatok k územnému plánu, aby sa zmenila kategória zóny na doživotie. Referentka Trnková informovala, že tento proces trvá aj 1 a pol roka.

Stanovisko Komisie ŽP:

Odporúča zmeniť územný plán obce. Navrhuje zaoberať sa opodstatneným podnetom občanov Piesku na úpravu územného plánu obce Valaská, časť Piesok formou dodatku.

Pán Pacera ostro vystúpil voči zapisovateľke, že zápisy z komisie nie sú dostatočné a že tam chýbajú podstatné údaje. Zapisovateľka Ing. Slezáková ponúkla svoju funkciu zapisovateľky pánovi Pacerovi, ktorý jej na to povedal, že ona má na to vzdelanie. PaedDr. Magera ostro odsúdil slová pána Paceru a povedal mu, že toto, čo on tu predviedol, by si nedovolil ani k vlastnej žene, nie to ešte k cudzej a že najprv si má zamiesť pred vlastným prahom, až potom moralizovať. PaedDr. Magera bol od začiatku za to, aby zasadnutia komisií boli verejné, ale väčšina poslancov (medzi nimi aj manželka pána Paceru) s tým nesúhlasili.

Zástupca firmy Kobok informoval o stanovisku k sťažnosti občanov Piesku:
- Kobok musí dodržiavať limity hlučnosti podľa Úradu verejného zdravotníctva,
- hluk z nakladania a vykladania tovaru v ich firme je oveľa nižší, ako hluk z dopravy, ktorá je na Piesku vzhľadom na blízkosť turistického centra.

Obyvateľom Piesku hluk z firmy Kobok a z Bamu už neprekáža, pretože tieto firmy sú malé a spravili nápravné opatrenia ohľadom hlučnosti /odvetrávacia hala firmy Bamu/.

Členovia komisie ŽP vyjadrili nespokojnosť, že so sťažnosťou neboli informovaní. Vyjadrili názor, že obec v riešení tohto problému zlyhala viackrát. Pán Pacera uviedol, že táto komisia rieši nepodstatné veci a odišiel zo zasadnutia komisie. PaedDr. Magera mu povedal, že keď sa mu nepáči činnosť, nech sa vzdá členstva v komisii, lebo on nemá pocit, že by táto komisia nič nerobila, o čom svedčia aj rôzne aktivity týkajúce sa životného prostredia a ochrany prírodných hodnôt.

K bodu č. 4

a/ Pán Štéc informoval o svojom zámere postaviť historickú expozíciu hutníctva železa v okolí Valaskej v mieste pod kravínmi v okolí skaly v materskej časti obce. Chce tu postaviť rozhľadňu, pec a hámor, aby sem mohli chodiť žiaci a návštevníci obce na náučné exkurzie, ako to vyzeralo v minulosti v oblasti hutníctva. Informoval, že už má nájomnú zmluvu od urbárov – pozemok je urbársky a nie obecný. Financovať si bude stavby sám. Od obce požaduje povolenie na drobné stavby, povolenie na výrez a orez náletových drevín a zemné práce – odvoz zeminy. Pani Trnková informovala, že k tomu sa musí ešte vyjadriť Slovenská správa ciest.

Stanovisko Komisie ŽP:

Odporúča a dáva súhlas so začatím realizácie projektu po splnení všetkých zákonných podmienok a vyjadrení všetkých dotknutých organizácií a orgánov. Predkladateľ dal ústny súhlas členom komisie, že v tejto expozícii bude časť venovaná Bystriansko – valaštianskemu jaskynnému systému formou baneru.

b/ Horehronská banská cesta – keďže pán Longauer neprišiel, komisia odporúča pani Trnkovej osloviť pána Longauera a pozvať ho na ďalšie zasadnutie komisie, kde nám poskytne bližšie informácie.

K bodu č. 5

Členovia komisie si prešli všetky odporúčania zo stretnutia 16. 9. 2015. PaedDr. Magera zisťoval, ako sa splnili odporúčania a úlohy z posledného stretnutia.

Ing. Slezáková mala za úlohu zistiť, či skládka starých sedačiek zo železničných vagónov na Piesku bola odstránená. Úlohu si splnila, táto skládka už bola odstránená.

PaedDr. Magera mal za úlohu dať obnoviť turistické značenie z Bystrej do Valaskej - úloha zostala nesplnená a zostáva do budúceho zasadnutia komisie ŽP.

Ing. Murínová mala za úlohu monitorovať stav kontajnerov v obci. V prípade, že v niektorých lokalitách sú kontajnery opakovane preplnené (námestie, odbočka smerom do Hronca), tak má zistiť, či je možné zvýšiť počet kontajnerov na separovaný odpad. Informovala, že združenie Ekológ nemá žiadne kontajnery navyše a ani náhradu za spálené a zničené kontajnery.

Dve úlohy splnené a jedna nesplnená.

Poslanci ObZ hlasovali 23.9. za geologický prieskum nad Tajchom. Hlasovanie: za 9 a 1 proti. Tento návrh bol poslancami schválený. Ďalej hlasovali za vyrobenie informatívnej tabule o nepitnej vode zo studničky na Piesku. Hlasovanie: za 10. Tento návrh bol poslancami schválený. Informatívna tabuľa je už vyrobená. Zostáva už len upevniť informačnú tabuľu na dané miesto. Pani Trnková informovala, že profesionálny geologický prieskum prepadového územia v materskej časti Valaskej sa bude robiť. Návrh predložil významný geológ pán RNDr. Putiška z Bratislavy, ktorý už bol aj osobne zmonitorovať danú oblasť dňa 4. 11. 2015. Stretnutie sa uskutočnilo za prítomnosti referentky Trnkovej a pána Múku zo Správy slovenských jaskýň oblastnej skupiny Brezno. Pán Pacera sa vrátil na zasadnutie komisie.

Z dvoch uznesení daných poslancom boli zrealizované dve.

K bodu č. 6

Ing. Slezáková informovala o aktivitách v eko-stánku počas Dní obce Valaská. Vyslovila poďakovanie všetkým, ktorí pomohli tieto aktivity pripraviť a zrealizovať: Mgr. Paprčková, Ing. Bírešová, Ing. Murínová, pani Trnková a 15 detí zo ZŠ Jaroslava Simana. Pripravili sme súťaže pre deti, ktoré sa týkali správnej separácie odpadov. Za správne riešenia úloh dostali sladké odmeny a medaily. Žiaci ZŠ Jaroslava Simana z deviateho ročníka pod vedením pani učiteľky Bírešovej vyrobili informačnú brožúru pre občanov Valaskej ohľadom správnej separácie odpadov. Táto brožúra je prílohou Valaštianskeho hlásnika. Ing. Murínová prichystala dotazník, ktorý počas tohto dňa žiaci zo ZŠ Jaroslava Simana dávali občanom obce. Dotazník sa týkal separovania odpadov v obci a obecného kompostoviska. Ing. Murínová vyrobila separačné škatule k tejto akcii.

Z výsledkov anonymného dotazníka medzi obyvateľmi Valaskej sme zistili, že obyvatelia by privítali väčšiu reklamu na obecné kompostovisko a väčšiu informovanosť o triedení odpadov vo forme nalepených informácií o separovaných komoditách umiestnených priamo na separačných nádobách.

Ing. Murínová ďalej informovala, že obecné kompostovisko nestíha spracovať suroviny, a tak obec zakúpi domáce kompostéry pre každý rodinný dom so záhradou a pre chatárov.

PaedDr. Magera informoval, že napíše poďakovanie pani Mgr. Paprčkovej za výrobu škatule na eko-súťaž, Ing. Bírešovej za výrobu informačnej brožúry a žiaci, ktorí pomáhali v eko-stánku, dostanú pochvaly triednym učiteľom.

K bodu č. 7

Pani Trnková informovala o orezoch, ktoré boli uskutočnené. Zo 16 je **zrealizovaných 10 orezov**, 3 sú v plnení, ale do konca roka budú zrealizované a 1 bolo zrušené zo strany žiadateľa. Nezrealizované zatiaľ 2.

Pani Ing. Slezáková uviedla, že po oreze stromov sa nerobí ošetrenie zrezaných častí stromov. Referentka komisie ŽP pani Trnková dostala za úlohu osloviť konateľa Valbyt, s.r.o., aby sa orezy ošetrili dodatočne. Predseda PaedDr. Magera vyslovil spokojnosť s prácou referentky komisie a zamestnancov obecnej s.r.o. na čele s jej konateľom pri plnení orezov.

K bodu č. 8

Ing. Murínová informovala, že máme doteraz schválené poslancami:
a. VZN o ochrane ovzdušia z roku 2002
b. VZN o využívaní štvorkoliek a športových motoriek z roku 2013
c. VZN o odpadoch z roku 2013.

V roku 2016 od 1.1. bude schválený nový zákon o odpadoch, potom bude potrebné toto VZV o odpadoch aktualizovať. Podnet od pani Trnkovej – bude treba nové VZN o podmienkach zdržiavania úžitkových zvierat a včiel na území obce Valaská. Komisia pripraví podklady na pripomienkovanie.

Stanovisko Komisie ŽP:

1. VZN o ochrane ovzdušia aktualizovať,
2. spracovať nové VZN o zdržiavaní úžitkových zvierat a včiel na území obce Valaská.

K bodu č. 9

Pán Blahút sa informoval, či existuje v obci monitoring mikroskládok drobného odpadu. Slečna Ing. Murínová uviedla, že monitoring v obci nie je. Členovia komisie sa zhodli, že je potrebné, aby občania vedeli, že na koho v obci sa majú obrátiť v prípade zaregistrovania takejto mikroskládky odpadu – fotky môžu občania poslať na adresu referentky pre odpady – Ing. Murínovej.

Ing. Slezáková informovala o dvoch čiernych skládkach odpadu. Jedna sa nachádza na severnej strane Lipovej a druhá je blízkosti vodárne pri kravínoch. Referentky OcÚ sľúbili, že OcÚ v čo najkratšom čase obe skládky odstráni.

Pán Pacera sa informoval, či už fungujú fotopasce. Ing. Murínová uviedla, že áno, ale obyvatelia nebudú informovaní, kde sú fotopasce umiestnené.

Pani Trnková informovala o sťažnosti pána Oravca na holuby.

Pán Hucík dal podnet, že v obci chýbajú aj ďalšie informatívne tabule.

K bodu č. 10

Predseda komisie PaedDr. Magera poďakoval prítomným za účasť, za ich plodnú diskusiu a rokovanie komisie ukončil.

Odporúčanie komisie ŽP, poľnohospodárstva a ochrany prírodných hodnôt pre Obecné zastupiteľstvo vo Valaskej, štatutára obce Valaská a Obecný úrad vo Valaskej.

Komisia nedáva návrh na uznesenie pre poslancov ObZ, ani pre štatutára obce a OcÚ.

Úlohy dostali len referentky a členovia:
Pani Trnková – územný plán (stavebná komisia) a pomoc pánovi Štécovi
Ing. Murínová – článok o kompostovaní, separovaní, čiernych skládkach
Ing. Slezáková – zápis zápisnice
PaedDr. Magera – turistické označenie z Bystrej do Valaskej, výroba poďakovania Mgr. Paprčkovej a Bírešovej.

Zapísala dňa 8. 11. 2015 vo Valaskej: Ing. Zuzana Slezáková

POZNÁMKA REDAKČNEJ RADY: Slovo „doživotie" v texte zápisnice sme zámerne ponechali v pôvodnom tvare, nakoľko nám bola doručená reakcia, ktorá má súvis práve s týmto slovom.

Piesok, zóna na „doživotie“

Využívam svoje právo reagovať na zápisnicu z posledného rokovania Komisie pre životné prostredie a poľnohospodárstvo, lebo sa ma priamo dotýka.

Na začiatku jednania som upozornil pani zapisovateľku, aby boli v zápisniciach dôslednejšie zaznamenávané body rokovania, načo zapisovateľka p. Slezáková, zareagovala podráždene, že ak sa mi nepáči, aby som zápisnice robil ja. Odpovedal som, že ja na to nemám vzdelanie, nie ako je uvedené v zápisnici, že ona má na to vzdelanie. Neskôr som sa, možno za silnejší tón, ale podľa mňa opodstatnených slov, ospravedlnil, to už ale v zápisnici nie je.

Moje upozornenie sa potvrdilo aj v zápisnici z tohto rokovania. Bol som na návšteve u priateľov na Piesku, okrem iného sa spomenulo aj ako sa im tam žije, ako nemôžu spávať, ako si neoddýchnu ani v noci. Už aj preto, že som vyrastal na Piesku, mám záujem im pomôcť aspoň tak, že sa bude o tom hovoriť, keď už som sa dal na prácu v tejto komisii. Požiadal som pána predsedu, aby sme pozvali na zasadanie občanov z Piesku. Občania na zasadanie prišli a predstavili svoj problém.

Piesočania navrhli preklasifikovať,

a/ na obytnú zónu, to znamená, že fabriky na Piesku budú musieť dodržiavať hygienické limity, čo sa týka hluku, prašnosti a nočného pokoja,

alebo b/ na priemyselnú zónu, s odškodnením obyvateľov a pozastavením nakladania s nehnuteľnosťami.

Dnes to je zóna na dožitie, nie ako je v zápisnici nesprávne uvedené „na doživotie“, hoci aj termín na „dožitie“ nemá právny základ, no a práve tieto veci nie sú uvedené v zápisnici.

Tiež som sa vyjadril, že komisia rieši viac migráciu žiab, ako podstatné problémy ľudí, áno aj migráciu žiab treba riešiť, ale ľudia sa budú k prírode lepšie správať, keď oni sami budú mať dobré podmienky na život.

Neviem, ako je myslené to, že si mám urobiť poriadok pred vlastným prahom, s poznámkou o hlasovaní mojej manželky. To mám chodiť na zasadania OcU a dávať palec hore alebo dole, aby manželka vedela, ako má hlasovať? Práveže som hrdý, že hlasuje podľa svojho vedomia a svedomia, ako naposledy, keď starosta dal hlasovať o vykázaní občianky zo zasadania iba preto, že dala nepríjemnú otázku a chcela na ňu odpoveď. Na rozdiel od p. Mageru sa zachovala demokraticky a bola proti. Keby tento návrh prešiel, Valaská by si bola urobila veľkú hanbu, svet by si pomyslel, že sme zaspali v 80-tich rokoch minulého storočia.

Ešte vysvetlím, prečo som odišiel. Nemal mi kto podojiť kravy, musel som o 17:00 odísť a nebolo to prvýkrát, takže nemyslím, že som si mal pýtať povolenie, pokladal som to za samozrejmosť, o ktorej p. Magera musel vedieť, tak neviem prečo sa takáto nepodstatná vec dáva do zápisnice.

V minulom režime sa nedalo nič presadiť, robil som v tej dobe predsedu miestnej organizácie SZOPK, naša činnosť sa mohla tak najviac zaoberať organizovaním poznávacích výletov a guľášov, myslím že táto doba je už za nami.

Jozef Pacera

Núdzové sociálne zariadenie

Aj v tomto roku sa sprístupnilo núdzové ubytovanie v materskej časti obce Valaská, avšak s doplnením o nové podmienky, ktoré boli doplnené v Ubytovacom poriadku.

Ubytovací poriadok
Núdzového sociálneho zariadenia v obci Valaská na Ceste osloboditeľov 89/20

1. Do Núdzového ubytovacieho zariadenia môže byť prijatá len osoba s trvalým pobytom vo Valaskej, ktorá prišla o ubytovanie pri živelnej katastrofe, pri mimoriadnych udalostiach, alebo je aspoň 1 rok bezdomovcom.
2. Súhlas na umiestnenie do Núdzového zariadenia dáva starosta obce.
3. Za ubytovanie sa platí 1,- € za noc a osobu.
4. Ubytovaní majú k dispozícii posteľ bez prikrývky a posteľnej bielizne a sociálne zariadenie.
5. Ubytovanie v Núdzovom zariadení má štatút dočasného ubytovania v mesiacoch október - apríl (v prípade nepriaznivého počasia sa doba otvorenia môže zmeniť). Ubytovaní si musia hľadať náhradné ubytovanie.
6. Ubytovaný potvrdí svojim podpisom oboznámenie sa s ubytovacím poriadkom Núdzového zariadenia v obci Valaská u referenta pre sociálne veci.
7. V objekte je zakázané fajčiť, požívať alkoholické nápoje a omamné látky.
8. Ubytovaný nesmie v zariadení prijímať návštevy.
9. Ubytovaný môže dostať oblečenie z charitatívneho fondu.
10. So svojimi požiadavkami sa ubytovaný obracia na referenta pre soc. veci na Obecnom úrade vo Valaskej.
11. Kontrolu ubytovacieho zariadenia budú zabezpečovať členovia sociálnej komisie obecného zastupiteľstva a referent pre sociálne veci.
12. Každé porušenie týchto ustanovení bude postihnuté okamžitým vylúčením z ubytovacieho zariadenia.

01.10.2015

Ing. Juraj Uhrin, starosta obce Valaská

Zápisnica zo zasadnutia kultúrno – športovej komisie konanej 14.12. 2015

Prítomní: podľa priloženej prezenčnej listiny

Program:

1. Privítanie
2. Zhodnotenie kultúrno – športových podujatí za rok 2015
3. Plán kultúrnych, spoločenských a športových podujatí na rok 2016
4. Ocenenie osobností
5. Rôzne
6. Záver

1 . Predseda komisie p. Poliak privítal prítomných a oboznámil nás s programom.

2. Pán Poliak kritizoval, že sa nesplnili komisiou navrhnuté a obecným zastupiteľstvom odsúhlasené uznesenia. Podľa p. Poliaka komisia nemá svoje opodstatnenie a neplatí to, čo sa na komisii dohodne a odporučí. **Uznesenia obecného zastupiteľstva prijaté na základe uznesení komisie sú nesplnené.**

3. Všetci prítomní sa zhodli na tom, že sa treba opierať o plán kultúrno – športových podujatí a netreba navyšovať počet podujatí na úkor kvality alebo záujmu občanov. Akcie sa naplánujú a schváli dopredu – (január – február).Chceme podporovať podujatia, ktoré majú dlhoročnú tradíciu- fašiangy, Deň matiek, Deň detí, FDH, športové turnaje, Kultúrna jeseň, Mikuláš, Betlehem.

4. Členovia komisie sa zhodli na tom, že je potrebné zverejniť myšlienku oceňovania osobností (rozhlas, noviny, nástenky), ktoré sú v určitej oblasti výnimočné. Termín na návrhy je do 31. januára 2016. Oceňovanie by sa malo „viazať“ na určitý deň, napr. oslobodenie obce **a súčasťou by mal byť sprievodný kultúrny program.** Z navrhovaných následne **komisia vyberie návrhy na oficiálne ocenenia v zmysle štatútu obce (cena starostu, cena obce) a ostatné návrhy posúdia príslušné komisie a navrhnú udelenie ocenenia osobnosti za daný rok v danej oblasti. Návrh na Cenu starostu sa predloží starostovi obce.** Návrh na Cenu obce sa predloží aj obecnému zastupiteľstvu na schválenie. Článok do obecných novín pripraví p. Pacerová.

5. Pán Bánik sa informoval na financovanie infokanálu, jeho prevádzkovanie a technické zabezpečenie. Odporučil, aby infokanál mal štatút, pravidlá alebo normy. V terajšej podobe nespĺňa svoj účel. Na budúce stretnutie požiadal o predloženie zmluvy s firmou Vares a ďalšie informácie.

Pán Bánik sa informoval, v akom stave je obecná kronika. Keďže sa kronika od roku 2010 nepíše, je veľmi dôležité, aby sa našiel vhodný kronikár a chýbajúce informácie doplnil. Odporučil, aby sa zverejnila výzva na obsadenie tohto postu.

Členovia komisie sa zhodli na tom, že multifunkčné ihrisko je v dezolátnom stave a je potrebná celková rekonštrukcia.

6. Pán Poliak poďakoval prítomným za účasť a stretnutie ukončil.

Komisia navrhuje nasledovné:

1. zverejniť v najbližšom vydaní obecných novín ako aj na webovej stránke obce výzvu na predkladanie návrhov na udelenie oficiálnych ocenení obce ako aj ocenení osobností obce za uplynulý rok (2015...)

2. pripraviť plán – kalendár podujatí na rok 2016 do konca februára 2016

3. zabezpečiť vedenie obecnej kroniky a doplniť chýbajúce zápisy za uplynulé roky – zverejniť výzvu pre potenciálnych záujemcov o vedenie kroniky

4. žiada do najbližšieho zasadnutia predložiť podklady a informácie od vedenia obce a obecného úradu týkajúce sa infokanála na káblovej televízii - predložiť zmluvu s firmou Vares, ak existuje; informácie o zodpovednosti za prevádzkovanie infokanála, o vzťahoch obec – Vares; informácie o výdavkoch obce súvisiacich s prevádzkou infokanála a pod.

5. zabezpečiť opravu multifunkčného ihriska a sprehľadniť výber poplatkov formou zakúpenia lístkov na obecnom úrade, prípadne iných predajných miestach.

Koho by ste navrhli?

Môže to byť osobnosť, ktorá počas svojho celého produktívneho veku robila v prospech nás, občanov, ktorá sa v myšlienkach aj teraz spája s dobrom pre iných. Môže to byť osobnosť, ktorá Valaskú preslávila akýmkoľvek spôsobom. Môžu byť brané do úvahy rôzne oblasti života, kultúra, šport, iné... Môže to byť výrazná osobnosť roka 2015. Svoje návrhy môžete priniesť do obecnej knižnice kultúrnej referentke Danke Králikovej, alebo niekomu z členov redakčnej rady, tiež mailom na naše noviny do 31. januára 2016.

Mgr. Mária Pacerová

ROZHOVOR *s novou p. riaditeľkou ZŠ J. Simana vo Valaskej Mgr. Štefániou Piliarovou*

1. Čo vás viedlo k profesii učiteľky?
Keď som sa ako žiačka 8. ročníka rozhodovala o svojej budúcej profesii, vedela som, že to bude odbor súvisiaci s prácou s deťmi. Chcela som byť detskou sestričkou. Nakoniec ma okolnosti doviedli k rozhodnutiu podať si prihlášku na Strednú pedagogickú školu v Turčianskych Tepliciach, odbor učiteľstvo pre MŠ. Po jej absolvovaní som pokračovala na UMB - PF – učiteľstvo pre 1. – 4. ročník v Banskej Bystrici.

2. Na ktorej škole ste začali prvýkrát pracovať ako učiteľka?
Prvýkrát som začala pracovať ako učiteľka 1. stupňa v našej Základnej škole vo Valaskej, v ktorej som dodnes.

3. Koľko rokov pracujete v školstve?
Mojím prvým školským rokom bol rok 1995/1996. Takže v školstve pracujem 20 rokov.

4. Po odstupujúcej riaditeľke školy/RŠ/ Mgr. Magde Vaníkovej ste boli poverená vykonávať túto funkciu vy ako zastupujúca riaditeľka. Čo vás viedlo k tomu, aby ste sa do výberového konania na post riaditeľky prihlásili?
Vo vedení školy som s p. riaditeľkou Magdou Vaníkovou pracovala 12 rokov. Spolu sme si rozumeli, zdieľali sme približne rovnaké názory, na veci sme sa pozerali takmer rovnakým spôsobom. Navzájom sme sa dopĺňali, inšpirovali a rešpektovali. Celé toto obdobie som vnímala ako jednu z etáp v živote školy, ktorá sa skončí odchodom p. riaditeľky M. Vaníkovej do dôchodku. Vo funkcii zástupkyne pre 1. st. som chcela zostať ešte jeden – dva roky, podľa potreby, s úmyslom pomôcť novému riaditeľovi, ktorý si potom vyberie nového zástupcu a spoločne aj s p. zástupkyňou pre 2. st. začne ďalšiu etapu s novými nápadmi. Nakoniec sa nám obom plány zmenili. P. riaditeľka odišla do predčasného dôchodku a ja som bola poverená vedením školy do ukončenia výberového konania, pretože som bola aj štatutárnym zástupcom RŠ, p. riaditeľku som zastupovala počas jej neprítomnosti. Všetci zamestnanci sme sa stotožnili s tým, že budúcim riaditeľom školy by mal byť niekto z nášho učiteľského zboru a rovnako to vnímali aj členovia Rady školy. No a keďže záujem zo strany zamestnancov bol neistý, prihlásila som sa do výberového konania a verila, že to skúsi aj niekto ďalší.

5. Ako ste sa cítili, keď ste sa dozvedeli, že ste vyhrali výberové konanie?
Do výberového konania sa prihlásil len jeden kandidát, ktorým som bola ja. Ako som sa cítila? Bola to zmes pocitov. Tie prvé boli: úľava, že už to mám za sebou, strach z riaditeľskej zodpovednosti, obava, či to zvládnem, pochybnosti, či môj prezentovaný zámer je naozaj ten pravý, a samozrejme radosť a tiež trochu hrdosť.

6. Čo bolo pre vás najťažšie a čoho ste sa najviac obávali, keď ste prebrali funkciu riaditeľky školy?
Najťažšie je urobiť rozhodnutia. Už to nie sú len rozhodnutia, ktoré ovplyvnia len vás alebo vaše blízke okolie, rozhodnutia, ktoré môžete meniť hneď a kedykoľvek, rozhodnutia, pri ktorých vám niekto zodpovednejší poradí. Už sú to rozhodnutia, ktoré ovplyvnia budúcnosť školy, žiakov a kolegov. Sú to rozhodnutia, ktoré robíte na dlhšie časové obdobie a ktoré vyžadujú od vás nadhľad a prezieravosť. Druhou najťažšou vecou bolo, čo najrýchlejšie sa zorientovať v celej školskej legislatíve a vedieť ju vždy správne aplikovať a reagovať na aktuálne zmeny.

7. Je podľa vás lepšie učiť alebo riadiť?
Tu platí osvedčená ľudská múdrosť – túžite po tom, čo práve nemáte, s menšou úpravou - lepšie sa vám zdá to druhé, čo práve teraz nerobíte. Lepšie sa vám zdá to, čo je jednoduchšie, pretože to viete. Učenie mi veľmi chýbalo už v začiatkoch mojej práce vo vedení školy. Učitelia to tiež nemajú jednoduché, kladú sa na nich veľké nároky ohľadom kvality a úrovne vzdelávania, okrem toho sa venujú ďalším aktivitám, ktoré sú v prospech žiakov a školy.

8. Vieme, tie začiatky nebývajú ľahké. Čo alebo kto vám pomohol ich zvládnuť?
Na začiatku, keď som bola poverená vedením školy, bolo ťažké plniť si povinnosti „riaditeľky" a súčasne aj zástupkyne. Najväčšou oporou mi bola v tomto období najbližšia kolegyňa, Evka Hanková. Podporou bola pre mňa aj každodenná dobre vykonaná práca každého kolegu a zamestnanca, vedomie, že sa dá na nich spoľahnúť a v prípade potreby mi poradia a pomôžu. To všetko je aj výsledok dobrého vedenia bývalej p. riaditeľky, ktorú som mohla a môžem kedykoľvek poprosiť o radu. Veľkou oporou mi bola samozrejme aj moja rodina, môj partner. Pomohlo mi každé povzbudzujúce slovo, úsmev, rada, spätná väzba.

9. Prekvapilo vás niečo po nástupe do funkcie?
Prekvapilo? Použila by som radšej slovo nezvyčajné.... keď ma kolegovia začali oslovovať aj pani riaditeľka.

10. Ako RŠ ste si vytýčili ciele, ktoré chcete dosiahnuť. Prezradíte nám aspoň niektoré?
Všetky čiastkové ciele zhrniem do jednej vety – aby sme si ako škola udržali svoje dobré meno, vysokú úroveň vzdelania a boli sme i naďalej pre žiakov, rodičov, zamestnancov a širokú verejnosť atraktívnou školou.

11. Podarilo sa vám už niečo z nich splniť v tomto krátkom časovom období?
V rámci rozvíjania tradícií školy sa nám podarilo zrealizovať novú aktivitu *Beh pre zdravé srdce* – Beh okolo školy na počesť Jaroslava Simana. Zapojili sme sa do projektu *Podpora polytechnickej výchovy v ZŠ*, vďaka ktorému sme získali veľa zaujímavých pomôcok, ktoré nám pomôžu skvalitniť a zatraktívniť vyučovanie biológie, chémie, fyziky a techniky. Realizujeme vlastné vzdelávania pre učiteľov na zvýšenie zručností pri práci s PC v rôznych programoch, ktoré na vyučovaní využívame. Postupne aktualizujeme školskú dokumentáciu, začali sme s tvorbou inovovaného školského vzdelávacieho programu. Pokračujeme v realizácii aktivít, ktoré patria k našim tradičným. Všetky tieto ciele by sa mi nepodarilo splniť bez mojich kolegov, je to ich zásluha.

12. Ako by ste charakterizovali čo možno najstručnejšie ZŠ J. Simana?
Moderná, konkurencieschopná, atraktívna, tvorivá, zaujímavá, tolerantná, dôsledná, zásadová, otvorená, priateľská, komunikatívna, vzdelaná, zábavná, poriadkumilovná, pracovitá, elegantná.

13. Čo je rozhodujúci determinant úspešnej školy?
Úspešní žiaci, ktorí si dokážu nájsť svoje miesto v živote. A v tomto prípade nemyslím len na jednotkárov. Úspešnými žiakmi môžu byť všetci. Úspech môžu dosiahnuť v rôznych smeroch a na rôznej úrovni. Je to výsledok práce dokonale zohratého mechanizmu – školy.

14. Mohli by ste povedať aspoň jednu vec, ktorú okrem vašej školy nemá žiadna iná?
Nás – našich učiteľov, zamestnancov, našich žiakov, rodičov, naše tradície, našu školu.

15. Chcete niečo odkázať našim žiakom?
Mať vzdelanie je dôležité a cesta za ním nie je vôbec jednoduchá, ale môže byť príjemná a zaujímavá. Všetkým žiakom želám, aby na tej svojej ceste za vzdelaním stretli veľa zaujímavých a inšpiratívnych ľudí.

Ďakujem za rozhovor a všetkým čitateľom Valaštianskeho hlásnika, obyvateľom Valaskej a ďalších spádových obcí Hronec a Osrblie, všetkým našim spriazneným dušiam želám pokojné vianočné sviatky! Prežite ich v kruhu najbližších, v zdraví a s radosťou! Všetko dobré v novom roku!

Rozhovor pripravila Mgr. Denisa Maťovčíková

Vianočná akadémia v ŠZŠI a OUI

„Ďaleko, preďaleko, uprostred ľadovcov na studenom severe, kde sa slabé polárne svetlo stráca vo večnej diaľave - býva náš dobrý Mikuláš. Anjeli a čerti dokončujú triedenie vriec s listami od detí a pripravujú Mikulášovi tie, kde deti píšu o svojich dobrých skutkoch....." Takto začínali svoj rozprávkový príbeh žiaci ŠZŠ, ŠMŠ a OUI vo Valaskej na slávnostnej Vianočnej akadémii dňa 17.12.2015. Celý príbeh bol ladený do ríše rozprávok, snov, medzi princezné, anjelov, čertov, kráľovskej noci...a tiež s tematikou zimy, vinšovačiek, kolied, piesní, tancov a divadielok. Vyše hodinový program sa všetkým veľmi páčil, deti odviedli krásny kus práce a všetci sme prežívali pekný umelecký zážitok. Ďakujeme všetkým vyučujúcim za prípravu a nácvik kultúrneho programu, výzdobu telocvične, navarenie punču....a splnenie ďalších úloh.

Mgr. Mária Lámerová
foto: Ing. Martina Turňová

Zo života materskej školy

Pod vedením novej redakčnej rady už vyšlo niekoľko čísel Valaštianskeho hlásnika a priaznivci našej materskej školy si o našich aktivitách nemali možnosť prečítať, pretože som akosi pozabudla na príspevky. Svoju chybu naprávam. Takže pekne po poriadku.

V septembri sme v našej materskej škole privítali spolu 102 detí, z toho novoprijatých 34. Ako každý rok, ani teraz to nebolo iné. Prvé nesmelé kroky našich najmenších, slzy a obavy rodičov, ako to všetko ich detičky zvládnu. Je november a my môžeme všetkým rodičom smelo povedať, že to zvládli bravúrne. Na začiatku bolo slz veru neúrekom, dnes si poplačú už len tí najvytrvalejší. Chcem všetkých ubezpečiť, že deti sa zadaptovali, zvykli si na nové prostredie, nové pani učiteľky a kamarátov.

K dnešnému dňu sme toho stihli veľa. Okrem toho, že každý deň s deťmi uskutočňujeme výchovno – vzdelávací proces, sa môžeme pochváliť týmito akciami: výstavka ovocia spojená s ochutnávkou, turistické vychádzky spojené s poznávaním našej krásnej prírody, ale aj čistením chodníkov, Deň tolerancie. Prispeli sme krátkym kultúrnym vystúpením aj pri príležitosti osláv 545. výročia prvej písomnej zmienky našej obce. V mesiaci október sme pripravili posedenie pre starých rodičov pri príležitosti Mesiaca úcty k starším s krátkym vystúpením vnúčat, ktoré sa takýmto spôsobom poďakovali svojim starým rodičom za ich lásku a starostlivosť.

Nemenej zaujímavé bolo aj púšťanie šarkanov na Lipovej spojené s rôznymi kruhovými a pohybovými hrami.

V triede predškolákov sa uskutočnil týždeň otvorených dní, kde mali rodičia možnosť vidieť svoje deti vo výchovno – vzdelávacom procese, ale aj priamo sa do tohto procesu zapojiť, či so svojimi ratolesťami sa pohrať. Veľkí predškoláci boli pozdraviť našich jubilantov v obci.

Naša materská škola, ako centrum excelentnosti, v tomto školskom roku začala v rámci projektu Edulab uskutočňovať školenia pre pani učiteľky Banskobystrického kraja. Školenia sú priamou ukážkou práce so softvérovými programami, ktoré naša materská škola overovala v praxi. Školenia sú zamerané na to, aby si pani učiteľky osvojili prácu s týmito programami a vedeli ich využiť v predprimárnom vzdelávaní.

V rámci bezpečnosti a ochrany zdravia sme si preopakovali zásady poskytovania prvej pomoci v spolupráci so Slovenským Červeným krížom. Veľmi poučné a praktické rady a návody nám poskytla pani Parobeková z Brezna, zástupkyňa tejto organizácie. Tejto prednášky sa zúčastnili aj niektoré členky SČK z obce. Bola pre nás obohatením a prínosom. Strávili sme veľmi pekné, ale hlavne poučné popoludnie v našej materskej škole.

Prostredníctvom Školského vzdelávacieho programu Poď sa s nami hrať oboznamujeme deti s ľudovými tradíciami a zvykmi v našej obci. Vplývame na rozvoj ich poznania, technického myslenia, manuálnych zručností a návykov, etiky, estetického cítenia, obratnosti a sily, ale najmä na rozvoj miestneho, regionálneho a národného povedomia.

Martin - Poznať a reprodukovať legendu o svätom Martinovi, všímať si kladné ľudské vlastnosti, najmä dobro a lásku, rozvíjať schopnosť podeliť sa s ostatnými. Vedieť, že Deň svätého Martina je vo Valaskej dňom patróna kostola.

Katarína - Interpretovať a predviesť ľudový spôsob spracovania ľanu a konope na pradenie, tkanie, vnímať význam obdobia priadok v našej obci ako spoločenskú udalosť, pozorne počúvať rozprávanie prastarých materí.

Ondrej – Oboznámiť sa s tradíciou Ondrejského jarmoku, vedieť, že Valašťania v tento deň predávali na jarmoku poľnohospodárske prebytky a dobytok, poznať ľúbostné čary dievčat z Valaskej, ktoré v tento deň varili halušky s menami mládencov alebo liali horúce olovo, aby odhalili meno a zamestnanie mládenca, za ktorého sa vydajú. Zreprodukovať a zdramatizovať ľudové hry, tance a pranostiky viažuce sa k tomuto menu, precítiť atmosféru a prejaviť záujem o hry.

Barbora – Poznať tradíciu Dňa svätej Barbory, jej rodinný a spoločenský charakter, keď deti chodili z domu do domu vinšovať zdravie a šťastie. Odtrhnúť vetvičku čerešne, dať ju do vázy a pozorne sledovať, či do Vianoc rozkvitne. Podieľať sa vlastnou činnosťou na páračkách.

Lucia – Vysvetliť príbeh magického dňa tajomnej Lucie, ktorá chodila v našej obci zahalená v bielej plachte, obišla všetky domy, búchala a ometala kúty. Interpretovať magické praktiky viažuce sa k tomuto menu spojené s veštbou a predpoveďou počasia, vlastnoručne zhotoviť pierko a povymetať kúty.

Advent – Definovať predvianočné obdobie adventu aj ako obdobie pôstu a príprav na najkrajšie sviatky v roku, jednoducho opísať spôsob výroby adventného venca, podieľať sa na jeho zhotovení.

Vianoce – Porovnať pôvodný ľudový spôsob prípravy vianočných sviatkov so súčasnými, zúčastniť sa na prípravách betlehema, nácviku obchôdzkových hier, piesní a kolied pochádzajúcich z našej obce, a tiež pečenia tradičných vianočných perníkov.

Ako každý rok, aj tento k nám zavítal 4.12. Mikuláš so svojou bohatou nádielkou. Deti mu museli dokázať, že si darčeky zaslúžia. Zaspievali, zatancovali, zarecitovali básničky. Mikuláš, ktorý všetky naše deti dobre pozná, ich odmenil balíčkom sladkostí a iných dobrôt.

Tohtoročné Vianoce sme oslávili netradične. V materskej škole sme privítali rodičov spolu s deťmi a nechali ich precítiť pravú vianočnú atmosféru trochu inak, ako sme boli zvyknutí. Uskutočnili sme tvorivé dielne. Deti spolu s rodičmi tvorili vianočné ozdoby, piekli a zdobili perníky, spoločne si vychutnali kultúrne vystúpenie svojich detí. Zhotovené výrobky si odniesli domov.

Aj tohto roku sme sa zúčastnili na vianočných trhoch, kde sme predávali krásne ozdoby z rúk našich pani učiteliek a detí. Na predaj sme ponúkli aj vyzdobený vianočný stromček. Deti sa zúčastnili vystúpenia pri betleheme.

Ešte sa musíme pochváliť úspechmi našich najmenších, ktorí nás úspešne reprezentovali pod vedením pani učiteľky Pruknerovej vo výtvarnej súťaži s názvom: „ OCHRANÁRIK OČAMI DETÍ". Víťazstvom sa pýšia tieto deti z našej materskej školy: 1. miesto Emka Švantnerová, 2. miesto Lucka Gondová, 3. miesto Miško Polák. Srdečne im blahoželáme a ďakujeme za krásne stvárnenie výtvarnej témy.

Dni sa míňajú. Míľovými krokmi sa blížime k záveru roka 2015. Želám si, aby sme ho úspešne a v zdraví ukončili. Čo viac si môžeme priať? Zdravie, šťastie, lásku, radosť a smiech našich detí, ktoré nás denne dobíjajú pozitívnou energiou. Sú našou veľkou radosťou. Prajem si, aby to tak ostalo aj v nastávajúcom roku 2016.

Mgr. Iveta Babčanová, riaditeľka MŠ

Vitaj, vitaj, Mikuláš

Vitaj, vitaj, Mikuláš,
čo v batohu pre nás máš?
Cukríky i čokoládky
a či dáky perník sladký?

Touto básničkou vítali žiaci prvého stupňa A, B, C variantov deda Mikuláša 7. decembra.

Už od rána bolo v našej škole veselo, všade panovala sviatočná atmosféra. Zvedavé očká žiakov vykúkali z tried, kto prvý zbadá Mikuláša, čerta alebo anjela.

Žiaci sa najprv oboznámili s tradíciou o sv. Mikulášovi, ktorá hovorí, že v predvečer 6. decembra navštevuje Mikuláš v sprievode anjela a čerta deti a obdarúva ich alebo karhá za ich nezbednosti a neposlušnosť. Vyčistené čižmičky nachystané za oknom sú ráno na svätého Mikuláša naplnené sladkosťami.

Na tento deň sa tešili aj naši žiaci, nálada bola výborná a žiačikovia prekypovali šťastím a nedočkavosťou, aby mohli sv. Mikulášovi, čertovi a anjelovi predviesť, čo všetko dokážu. Najprv si vyzdobili medovníčky, vymaľovali mikulášske čižmičky, no nechýbali ani pesničky a či básničky o sv. Mikulášovi, ktorý im za to nadelil hŕbu sladkostí. Deti s radosťou ďakovali.

„Ďakujeme, Mikuláš, o rok stretneme sa zas!"

Mgr. Renata Taľarovičová

Aký bude rok 2016?

Je to tu. Ďalší rok máme pred sebou. Sme na jeho začiatku. A tak logicky, možno aj v duchu hesla „zvedavosť je hybným motorom človeka" (no nie vždy je to prospešné) sa vynára otázka „Aký bude rok 2016?" Myslím si, že nikto z nás si netrúfa povedať do detailov, aký bude (?), čo prinesie (?), čo zoberie (?), čím sa bude vyznačovať (?) a podobne. Ale jedno už vieme povedať teraz. Bude to Mimoriadny Svätý čiže jubilejný rok milosrdenstva. Vlastne tento Rok milosrdenstva nám už začal a to 8. decembra minulého roku, t.j. roku 2015 (na slávnosť Nepoškvrneného Počatia Panny Márie) a skončí 20. novembra tohto roku, roku 2016 (nedeľou Krista kráľa).

„V tomto mimoriadnom Svätom roku milosrdenstva máme v každodennom živote prežívať milosrdenstvo, ktoré Otec zosiela na nás od večnosti. Nechajme sa počas tohto jubilea prekvapiť Bohom. On nikdy neprestáva otvárať dvere svojho Srdca dokorán, aby nám zopakoval, že nás má rád a chce sa s nami deliť o svoj život." Toto píše pápež František v bule, ktorou vyhlásil Mimoriadny Svätý rok milosrdenstva. Mottom roku je myšlienka: „Milosrdní ako Otec".

Keď si všimneme túto hektickú dobu, v ktorej žijeme, môžeme veľmi ľahko nadobudnúť dojem, že najdôležitejšie v živote je „mať". Akoby slovo „byť" už neznamenalo totálne nič. To už nehovoriac o tom, že slovo „milosrdenstvo" stratilo svoj pravý, nefalšovaný, nezdeformovaný význam. Akoby malo význam jedine vtedy, keď mi to vyhovuje a budem mať z toho dobrý zisk.

Všetci vieme, ako ťažko je byť milosrdným. Denné situácie i médiá nám ponúkajú agresivitu i neľútostný zákon odplaty. Mnohé životné udalosti nám servírujú ilúziu, že milosrdenstvo nemá miesto v súčasnej dobe. Avšak náš vnútorný postoj v rôznych životných situáciách nemusí byť pod vplyvom médií a šoubiznisu.

Ako teda žiť a byť naozaj milosrdní?

Mnohí z nás počuli príbeh z Biblie „o márnotratnom synovi". Tento príbeh je vlastne príbehom „o milosrdnom otcovi". Jeden zo synov sa rozhodne ísť vlastnou cestou, ktorá ho privedie na materiálny a duchovný okraj spoločnosti. Otec z toho podobenstva trpezlivo čaká. Keď zbadá po dlhom čase svojho syna, je „pohnutý milosrdenstvom" a ponáhľa sa na stretnutie s ním. Otec je naplnený porozumením, je pripravený synovi odpustiť, neváha prejaviť svoju radosť z návratu svojho syna. Aj keď syn nebol dlho doma, otec mu neváha vrátiť pôvodné miesto, ktoré po jeho odchode ostalo prázdne. Ustavične je pripravený začať s ním znovu žiť. Obraz slávneho maliara Rembranta znázorňuje objatie otca i syna z tohto príbehu. Objatie znázorňuje lásku, milosrdenstvo a odpustenie súčasne.

Niektoré slová preložením do iného jazyka získajú nepresný, neznámy, alebo až úplne iný obsah. Aký je milosrdný? Ten, čo je milo nasrdený, milo srdnatý, alebo ten, čo má milé srdce? Nie je to ani jeden z týchto významov. Tak potom aký je to vlastne milosrdný.

Milosrdenstvo po latinsky je „misericordia". V presnom preklade to znamená zľutovné srdce, teda srdce, ktoré sa dokáže nad druhým zľutovať, dokáže mu odpustiť, dať mu novú možnosť, ľudovo povedané šancu. Boh nám dal šancu znova vstávať, keď sme padli a chceme vstať, a aj to, že aj my sa k ľuďom máme správať podobne. V Novom zákone čítame o tom, ako Ježiš dáva apoštolom moc odpúšťať hriechy. Hovorí im: „Komu odpustíte hriechy, budú mu odpustené, komu zadržíte, budú zadržané". Túto moc im udeľuje až po svojom zmŕtvychvstaní. Až po ukrižovaní sa otvorili prúdy milosti, z Ježišovho prebodnutého boku pramenia všetky sviatosti. Voda je prameňom krstu a odpustenia hriechov a krv je prameňom Eucharistie. Boh je milosrdný, teda dáva možnosť začať znova a dáva k tomu aj silu. Milosrdenstvo najlepšie pochopíme vtedy, ak si uvedomíme jeho protiklad. Týmto protikladom je závisť. Závisťou diabla prišli na svet hriech a smrť a milosrdenstvom prišlo odpustenie a život. Človek, ktorý druhému závidí, teší sa z toho, keď je druhý na tom horšie, ako on. Je to presne ako v tom pravdivom vtipe o slovenskej náture. Boh v ňom ponúkol Slováčikovi, že mu dá, po čom túži, ale že susedovi dá dvakrát toľko. Nieže by nič nepotreboval. Zišli by sa aj peniažky, aj polia, aj domy... Ale pozerať sa celý život na to, že sused má dvakrát viac? To teda nie! Preto si „pragmaticky" poprosil: „Pane Bože, tak mi teda vylúpni oko a susedovi obidve." Byť milosrdný znamená tešiť sa z úspechu, zdravia aj bohatstva druhého. Znamená to zbaviť sa rovnostárstva a dopriať múdrejším a šikovnejším, aby sa mali lepšie, ako my a dokonca sa tešiť z ich úspechu. Byť milosrdným znamená prestať závidieť a z celého srdca sa tešiť z toho, že niekto je v niečom lepší, ako ja. Znamená to dopriať druhému z celého srdca, zľutovať sa nad tým, že ma predstihol. Nie je to jednoduché. Ale zároveň nie je to nemožné.

Legenda o svätom biskupovi Martinovi hovorí o tom, ako ho diabol pokúšal. Zlý duch sa pýtal, či sa príliš neopovažuje veriť, keď všetkým hriešnikom, ktorých spovedá, sľubuje Božie milosrdenstvo. Sv. Martin mu mal povedať: „Aj tebe si trúfam sľúbiť Božie milosrdenstvo, keď oň poprosíš. Zanechaj svoju pýchu a ver, že Boh je láska. Ver, že jeho láska je väčšia, ako tvoja nenávisť."

Toto slovo – milosrdenstvo, byť milosrdný, je pre nás stále dosť veľkou duchovnou a tým aj praktickou neznámou. V tomto zmysle nám nebude pomocou ani Slovník slovenského pravopisu, pretože milosrdenstvo, ako ho potrebujeme žiť, je viac ako zľutovanie, zmilovanie sa a súcit. V ponímaní toho, čo od nás pod slovom milosrdenstvo očakáva Boh, je to skutočná drina a nástup do vyššieho levelu viery: je to výsostne taká láska, ktorá koná a ide vpred, buduje, vytvára, upevňuje, je to láska, ktorá pozorne hľadí na druhého bez ohľadu na jeho situáciu, správanie, schopnosti, reči, a to len preto, aby mu akýmkoľvek spôsobom urobila dobre. Milosrdenstvo v ponímaní Boha je presne tým, čím žije on sám: šialenstvom lásky, ktoré zabúda na seba samého, na svoje pomery, dôstojnosť a meno. Nevníma poníženie seba samého ako pokorenie či hanbu, nepripadá mu zvláštne zašpiniť sa a nepočíta výdavky na to, čo bude krok lásky stáť. Vidí len dobro iného a ide za ním s týmto dobrom a láskou v sebe. Túto lásku a teda milosrdenstvo potrebujeme zažiť všetci: presne v tomto čase, keď sa individualizmus razí ako božstvo či bezbrehá sloboda, ktorá sa stáva zákonom a vraždí vzťahy a pravidlá. Chýba nám istota prijatia a pomoci, keď naozaj budeme jeden druhému bratom či sestrou. Chýba nám ľudskosť, bez ktorej sme často zranení na duši a neschopní vlastnej lásky k sebe a iným. Chýba nám teplo, mrzneme a nepomôžu tomu žiadne vonkajšie efekty: jedine zohriatie zvnútra, z podstaty našej duše.

Aký bude rok 2016? Určite sme naň zvedaví. A tak v duchu hesla: „zvedavosť je hybným motorom človeka", dajme novému roku jasné smerovanie. Nech tým mojím „hybným motorom" je milosrdenstvo a silná túžba i predsavzatie, že chcem sa naučiť byť milosrdný. Krok za krom. Každým dňom o kúsok viac. Len tak sa malé skutky stanú veľkými. A naučíme sa žiť novým životom.

Prajem nám všetkým, aby rok 2016 bol rokom milosrdným - rokom milosrdenstva a to nielen v Cirkvi, vo farnosti ale aj v spoločnosti, v zamestnaní, v rodinách, vlastne všade tam, kde budeme.

Rok 2016 bude taký, aký budeme my. A potom aj ten ďalší a ďalší a ďalší...

váš duchovný otec Roman Kupčák

MISIE v našej farnosti

V dňoch od 24.10.2015 do 01.11.2015 sme v našej farnosti hostili misionárov Spoločnosti sv. Vincenta de Paul - nazývaných "vincentíni". Pátri otec Ondrej a otec Tomáš, ktorí prišli na pozvanie nášho duchovného otca Romana, po tieto dni symbolicky prevzali našu farnosť z jeho rúk a venovali sa všetkým farníkov bez rozdielu. Už v prvý deň v sobotu večer pri svätej omši si získali srdcia a pozornosť všetkých, ktorí boli prítomní na svätej omši. Príhovor pátra Ondreja nenechal chladným snáď nikoho. Druhý deň – nedeľa - téma príhovoru vo svätých omšiach bola generálna svätá spoveď, kde pátri počas obidvoch svätých omší priblížili sviatosť generálnej svätej spovede, ako aj jej význam v našom živote. Popoludní po ruženci Božieho milosrdenstva sa prihovoril páter Ondrej ženám farnosti a v podvečer sa stretli s našou mládežou v pastoračnom centre. V pondelok pokračovali sv. omšou a osobným stretnutím s mužmi farnosti. V utorok nasledovala po svätej omši pobožnosť pri kríži na cintoríne za zomrelých farníkov a príbuzných. V stredu prišli na rad manželia farnosti. Vo štvrtok po požehnaní zeleného škapuliara nasledovala adorácia pred Oltárnou sviatosťou s piesňami z Taizé. Piatok, deň v ktorom si pripomíname umučenie a smrť nášho Pána Ježiša Krista, po požehnaní červeného škapuliara nasledovala modlitba Krížovej cesty s jednotlivými zastaveniami a zamysleniami. V sobotu večer vo svätej omši si manželské páry, či už staršie alebo mladšie obnovili manželské sľuby a po sv. omši nasledovalo posvätenie medaily sv. Kataríny Labouré. Celý nádherný misijný týždeň vyvrcholil svätými omšami na Sviatok všetkých svätých 1. novembra a záverečným požehnaním a uctením si Misijného kríža pri kostole. Po celý týždeň pátri Ondrej a Tomáš vysluhovali sviatosť zmierenia a mali milé a povzbudivé slová pre každého, kto prejavil záujem o vyslúženie sviatosti zmierenia alebo o duchovný rozhovor. Môžem povedať snáď za všetkých, že celý týždeň sa niesol v nádhernom duchu sprostredkovania Božej lásky a Božieho slova.

Misie boli v našej farnosti zároveň prípravou na Sviatok všetkých svätých a dušičkovu oktávu, ako aj prípravou na odpustovú slávnosť patróna kostola sv. Martina. Pátri Ondrej a Tomáš sa snažili so svojím programom osloviť deti, mládež i starších ľudí. U mnohých farníkov sme videli otvorenosť a záujem počúvať Božie slovo, ako aj túžbu meniť svoj život podľa evanjelia.

Vyslovujem úprimné Pán Boh zaplať obidvom pátrom spoločnosti sv. Vincenta de Paul, nášmu duchovnému otcovi Romanovi za ich prínos a duchovné povzbudenie, ktoré v tejto čoraz náročnejšej dobe potrebujeme oveľa viac ako inokedy.

Mária Pančíková

Odpustová slávnosť sv. Martina

Keďže náš kostol je zasvätený sv. Martinovi, v nedeľu 15. 11. 2015 sa konala odpustová slávnosť na jeho počesť. Svätá omša začala o 10. 30 hod. slávnostným vstupom kňazov do nášho kostola, ktorí prišli z Brezna a zo Starej Haliče. Lavice boli plné farníkov na čele so starostom obce Ing. Jurajom Uhrinom. Sedeli sme počúvajúc slová kázne o sv. Martinovi z Tours dívajúc sa na jeho sochu umiestnenú uprostred oltára, ako žobrákovi pomáha. Príbeh mnohým známy a pritom v ňom stále nachádzame niečo nové, či už je to odhodlanie pomôcť núdznym, alebo prejav lásky, ktorú v konečnom dôsledku darujeme samotnému Ježišovi. Veď On sám nám aj hovoril: „Čokoľvek ste urobili jednému z týchto mojich najmenších bratov, mne ste urobili." (Mt 25,40) Jeden jediný príbeh tohto rímskeho vojaka, skromného pustovníka a neskôr biskupa nám toho hovorí mnoho, ale nezabúdajme, že tento príbeh bol len jedným z mnohých jeho dobrosrdečných skutkov, ktoré počas svojho života vykonal. Keby urobil len tento jeden dobrý skutok, po čase by sa stratil v toku dní plných nevšímavosti a nelásky. Tak aj my máme stále prejavovať lásku, pomáhať blížnym a núdznym. Možno sa naše skutky nezapíšu do histórie, ako ten Martinov, ale zato navždy ostanú v srdci človeka, ktorému sme pomohli, hoc i len nepatrným úsmevom.

Na záver svätej omše sme poďakovali kňazom - celebrantovi odpustovej slávnosti, pátrovi Františkovi Oláhovi, Opus J.S.S., dekanovi lučeneckého dekanátu, nášmu breznianskemu dekanovi. Vdp. Jozefovi Fričovskému a dp. diakonovi Rafaelovi Ambrósovi za zúčastnenie sa na našej slávnosti slovami i kyticami. Pri vychádzaní z kostola sa už tradične mohli všetci ponúknuť sladkým umením z rúr našich gazdiniek a oblizujúc si prsty sa pomaly pobrať naspäť do svojich domovov spolu s nesmrteľným posolstvom patróna nášho kostola v srdci.

Andrea Fašková

RODINNÉ PUTO

Rodina: „ Puto, ktoré spája tvoju skutočnú rodinu nie je v krvi, ale vo vzájomnej úcte a radosti vašich životov. Málokedy zostanú členovia jednej rodiny pod jednou strechou."

(Richard Bach)

Ani členovia našej rodiny nežijú pod jednou strechou, nežijú ani v jednej dedine, napriek tomu sme v častom kontakte telefonicky, mailom, alebo na skype. Voľakedy sme sa často stretávali na svadbách, pri práci na poli či už pri hrabaní sena, alebo zbere zemiakov. Dnes, keď si všetko vieme kúpiť v supermarketoch, seno hrabú stroje a málokto si môže dovoliť veľkú svadbu, musíme si vymyslieť niečo, aby sme sa mohli vidieť. Keďže naša rodina je už riadne rozrastená a chceme, aby sa poznali aj naše deti, vnúčatá, pravnúčatá, zaťovia, nevesty, tak sme si pred piatimi rokmi zorganizovali prvé stretnutie rodiny. Zišlo sa nás päťdesiat a vydarilo sa, dali sme si záväzok, že sa budeme stretávať pravidelne a tak sme sa tento rok v auguste znova zišli už po tretíkrát, tento raz nás už bolo sedemdesiat.

Teší nás hlavne to, že naše deti a vnúčatá sa na stretnutia tešia, o čom svedčí to, že prišli z Prahy, Bratislavy, Lučenca, Levíc, z Nemecka aj Anglicka. Pospomínali sme na našich starých rodičov, mamy, otcov, ale aj na všetkých, ktorí zomreli. Porozprávali sme si , čo máme nového, kto sa komu narodil a ešte všeličo z každodenného života. Chlapi si zahrali futbal, starší, mladší aj najmladší. Deti si kreslili, tancovali a večer sme im spravili lampiónový sprievod. Večer sme sa všetci rozišli s tým, že o rok sa znova stretneme.

Bolo nám spolu dobre. A to je hlavné, aby sa rodina stretávala aj v dobrom, aj v tom zlom, aby sme si vedeli navzájom pomôcť, poradiť si, potešiť sa. Na stretnutie o rok sa tešia potomkovia Šimona a Júlie Barzíkovcov.

Božena Daxnerová

„Dobrý boj som bojoval, beh som zakončil, vieru so m zachoval..."
2 Tim 4, 7

Čas plynie ako voda, čoskoro rok sa s rokom stretne a my bilancujeme, vraciame sa v spomienkach k udalostiam, ktoré sa udiali v priebehu roku a s nádejou a vierou pozeráme do nastávajúceho kalendárneho roka 2016. V myšlienkach sa vraciame k udalostiam, ktoré nás povzbudili, s nostalgiou a smútkom hľadíme na udalosti, ktoré nás nečakane zaskočili. Ale ako všetci isto dobre vieme, život nie je len o radosti, ale aj o smútku a bolesti. Tak aj nás mnohých v jedno pokojné novembrové popoludnie zaskočila nečakaná správa, že nás nečakane opustila naša rodáčka, priateľka, príbuzná, známa, ale hlavne mamina a manželka Doc. Ing. Anna Neumannová, Csc., rod. Zelenčíková. Anka - ako sme ju poväčšine volali, sa narodila v našej obci, kde prežila svoje detstvo, ale aj študentské roky na strednej škole. V štúdiu pokračovala v Bratislave na Vysokej škole ekonomickej, kde po ukončení štúdia až doposiaľ pôsobila. Hoci Anka zmenila svoje pôsobisko a vymenila našu rodnú dedinku za Bratislavu, kde si založila rodinu a väčšinu aktívneho života strávila práve tam, jej srdce navždy ostalo v rodnej Valaskej, kam sa stála a rada vracala. Nikdy nezabudla na svoje korene a na svojich drahých, ktorí odpočívajú tu vo Valaskej. Každé leto, ako aj sviatky či už vianočné alebo Veľkonočné sa so svojou rodinou vracala do rodného domu, aby si oddýchla a načerpala nové sily do svojho tvorivého a aktívneho života. Náhla smrť pretrhla niť jej života v 55. roku života dňa 18. novembra 2015. Na pohrebnom obrade dňa 21.11.2015 odzneli slová uznania a vďaky na Anku od jej kolegov z univerzity, že nielen učila študentov, ale bola aj akoby duchovnou krstnou mamou všetkých kolegov na katedre; od duchovných otcov - nikdy nevynechala štvrtkovú adoráciu, ako jej slová na farských akciách, ktoré väčšinou aj sama zorganizovala, aj pripravila, boli hotovou symfóniou, ako organizovala farské raňajky a zaviedla ocenenie za prácu pre farnosť; od predsedu KDH, že bola ženou do koča i do voza – písala analýzy, tvorila program, odborné stanoviská, ale aj varila perfektnú kapustnicu a hlavne bola dušou všetkých podujatí. Stála aj pri zrode KDH vo Valaskej v ponovembrovom období ´89. Na pohrebe sa čítalo z Ankinho e-mailu, v ktorom raz napísala, že „musíme byť vždy pripravení, lebo nevieme, kedy si nás Pán povolá, aby sme sa pred Neho nepostavili s prázdnymi rukami". Anka bola vždy k dispozícii s pomocou akéhokoľvek druhu, vždy ochotná podať pomocnú ruku, poskytnúť radu, akoby nemala na práci nič iné. Ale v prvom rade bola úžasnou a milujúcou matkou a manželkou, hnacím motorom rodiny. Ja sama si spomínam na mnoho našich rozhovorov, ale hlavne na ten posledný, pár dní pre jej náhlym odchodom. Hovorila o svojich plánoch osobných aj pracovných, prebrali sme pár záležitostí a udalostí a dohodli sa na tom, že sa na Vianoce stretneme so záverom: „Však uvidíme, všetko je v rukách Božích!" A zrazu odišla, len tak potichúčky. Prišiel jej čas a Pán života a smrti, ktorý má moc nad našimi životmi, si ju povolal k sebe. Ale jej život nám môže byť príkladom a výzvou, ktorú sama v živote prezentovala, „aby sme sa pred Pána nepostavili s prázdnymi rukami".

Anka, odpočívaj v pokoji!

Marika Pančíková

Čo dodať na záver, naša obec disponuje galériou významných rodákov obce, kde mi Doc. Ing. Anna Neumannová CSc., akosi absentuje. Je preto na zváženie predstaviteľov spoločenského a kultúrneho života našej obce rozšíriť túto galériu o túto významnú, obetavú a pritom skromnú ženu - našu rodáčku.

Za Jozefom SLIVKOM

Vo štvrtok 26.11. 2015 po svätej omši v miestnom Kostole sv. Martina vo Valaskej, za zosnulého Jozefa Slivku, piate výročie, sa v Klube dôchodcov v materskej časti obce Valaská konalo spomienkové posedenie na tohto veľkého človeka, človeka s veľkým „Č".

Pozvanie na stretnutie Za Jozefom Slivkom prijali jeho blízki, rodina, kamaráti, bývalí spolupracovníci. Po predslove si prítomní mohli pozrieť film „ Horehronské impresie", ktorý pojednáva o vzácnom priateľstve niekoľkých chlapov rôznych povah, zamestnaní, odlišných bydlísk, priateliacich sa mnoho rokov. Kamaráti chodili hrať pastierske hry betlehemské, pretekali na krňačkách, vyrobili plť, na ktorej splavili Hron až po Zvolen. O tom je film. Život s Jozefom Slivkom, kamaráti, blízki i rodina vyhodnotili ako pestrý, plný zážitkov, poznávania, dobrodružstiev. Bol to človek všestranný, ochotný pomôcť, poradiť, povzbudiť.

Spomínali sme na neho ako na človeka tvoriaceho nielen diela hmatateľné. Vyrábal črpáky, píšťalky, fujary, zápästky, krpce, opasky, bľanciare, soľničky, valašky, figurálne plastiky, betlehemy a všeličo iné. Diela nehmatateľné – zážitky, ktoré si od nás nik nemôže kúpiť, ktoré nám nik nevezme, ako splav Hrona na kajaku, plti, krňačky, zabíjačka na breznianskom námestí,

vynesenie prvého dvojkríža na Ďumbier, pastierske hry betlehemské nielen po rodine a okolí, ale i pod Orlojom v Prahe. Fašiangy, rafting na divokej rieke, plavba na surfe, katamaráne, jachte. Do týchto kreácií vkladal široký okruh rodiny, kamarátov, známych. Všetkých, ktorí čo len trošku chceli a občas aj nechceli.

Bol pozývaný na rôzne jarmoky, výstavy, súťaže, aj sem nás ťahal. Rozširoval nám zážitky, dal nám poznať krásu prírody, vôd, dreva, kože. Obohacoval nás o silu prežitého.

Vraj si Pán Boh k sebe povoláva múdrych a šikovných. Nuž, tak je to i pri ňom. Aj keď k nemu odchádzal nerád, ešte nechcel ísť, ale keď Boh zavelí, aj Jožo Slivka musí počúvnuť.

A tak sme si ho 26.11. 2015 pripomenuli a potešili sa zážitkami, ktoré sme zdieľali s ním, ktoré nám dal, do ktorých nás zakomponoval, zavše nás nútil, do ktorých sa nám nie vždy chcelo, ale teraz sme mu za ne, myslím, všetci nesmierne vďační. *Silvia Vilhanová*

Komisia životného prostredia, poľnohospodárstva a ochrany prírodných hodnôt vo Valaskej na 5. zasadnutí dňa 04.11.2015 udelila v z. p. starostom Ing. Jurajom Uhrinom plaketu slečne Márii Nemčákovej za nezištnú pomoc a skrášľovanie životného prostredia. Po slávnostnom udelení plakety nám slečna Nemčáková poskytla krátky rozhovor:

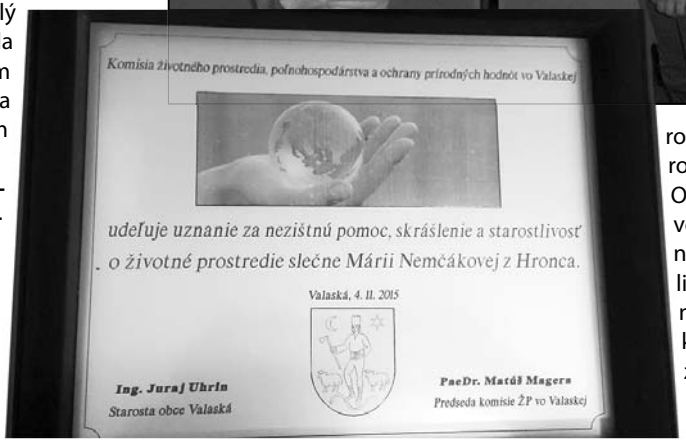

Akú školu navštevuješ?
Navštevujem Gymnázium Jána Chalupku v Brezne, prvý ročník.

V pätnástich rokoch má väčšina tvojich rovesníkov iné aktivity - a najmä počas prázdnin - ako pomoc lesom, horám, zveri a vlastne nám i ďalšej generácii. Ako tebe napadlo, že musíš vyviesť skládku z Hlobišova, čo bol pre teba ten prvotný podnet na uskutočnenie tohto činu?
Veľa ľudí bude možno môj podnet chápať ako hlúposť. Ja som si kúpila knihu o vílach, tá ma posunula hlbšie do hôr, lesov. Narazila som na smeti a začala ich odnášať. Nevedela som, že je to skládka. Moje rozhodnutie však bolo jasné. Ak to nespravím ja, tak to nespraví nik. A ak to spravím, inšpirujem ďalších ľudí, aby také niečo robili tiež.

Ako dlho si „bojovala" so skládkou?
Celé dva prázdninové mesiace, denne.

Aký máš z toho pocit?
Mala som z toho úžasné pocity, keď som chodila, zbierala a vkladala do vriec všetko, čo do lona prírody nepatrí, a čo sme tam nanosili MY - ľudia. Po tom, ako sa mi podarilo všetko naložiť do vriec, som bola požiadať Obecný úrad v Hronci o pomoc s odvozom vriec z Hlobišova. No moja „pozbieraná úroda" ešte dva mesiace ležala na Hlobišove, kým sa mi neponúkla MUDr. Weissová a ďalší ľudia, ktorí chápali „vážnosť situácie". Ale práve ona na svojom aute zvážala všetky vrecia k Obecnému úradu v Hronci. Toto bol pre mňa zlý pocit. Otravovala som ľudí, lebo som si nedokázala sama poradiť s odvozom toľkých smetí.

Čo by si svojím činom chcela odkázať ostatným?
Asi nič, ľudia by to mali pochopiť sami.

Aké máš plány do budúcnosti?
Ja by som pokračovala ďalej v očiste prírody, ale po tejto skúsenosti to vnímam ako zaťažovanie okolia. Mám pochybnosti. Nechcem nikoho obťažovať.

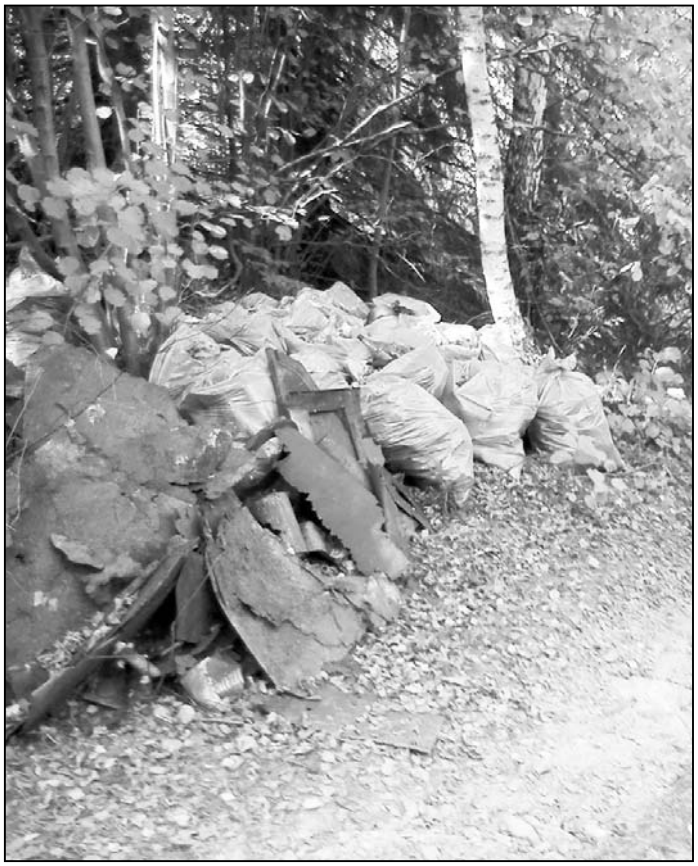

Študuješ na gymnáziu, kde sa vidíš po maturite?
Nie som ešte rozhodnutá. Som každú chvíľu niekde inde. Aktuálne sa vidím ako študentka réžie.

Prečo práve réžia?
Filmové, divadelné, muzikálové divadlo má možnosť ovplyvniť mnoho ľudí a meniť ich k lepšiemu. To by som chcela, vo veľkom ovplyvňovať ľudí, aby robili dobro.

Tebe samotnej sa už podarilo niekoho ovplyvniť?
Myslím, že som inšpirovala spolužiačku. Ponúkla mi pomoc, keby som jej povedala skôr o mojej práci na skládke, nebola by som sa tam mordovala sama.

Takže v ovplyvňovaní ľudí, aby boli lepšími a všímavejšími k okoliu, sa ti začína dariť?
Mojím zameraním bolo prísť, pozbierať, zviesť. A aha, ako to dopadlo. Dostala som plaketu, robíte so mnou rozhovor do VH. O tom, čo robím, vedeli len moji najbližší a tí, čo mi liečili rezné rany na nohách, rukách – poranenia zo skládky. Ale dúfam, že ľudia si budú vážiť prírodu aj na základe mojej iniciatívy.

Aké sú ešte ďalšie tvoje aktivity a záľuby?
Mám rada horolezectvo. Chodím liezť s priateľmi na umelú stenu do B. Bystrice, na „živú" do Hronca, na Kalamárku a kde sa dá. Hrám na gitaru, flautu, spievam v miestnom zbore, skúšam písať básne, rada čítam knihy.

Kto je tvoj najobľúbenejší autor a dielo?
Paulo Coelho a jeho dielo Rukoväť bojovníka svetla.

Toto dielo je teda odporúčanie pre našich čitateľov a tento tvoj čin je odporúčanie pre nás všetkých. Keď si dokážeme vyniesť plnú fľašu, konzervu, keks do kopcov, späť je to už ľahšie, je zjedené, vypité, len tie obaly späť do ruksaka a vyhodiť tam, kde patria. Budeme dúfať, že tvoj čin bude inšpiráciou pre všetkých.

Slečne Márii Nemčákovej prajeme veľa študijných úspechov a síl v mimoškolských aktivitách, ktorých má neúrekom.

Silvia Vilhanová

PESTRÝ ŽIVOT V NAŠEJ ORGANIZÁCII JDS

Plánované bohaté aktivity na druhý polrok 2015 sme otvorili jánskou vatrou usporiadanou dôchodcami na Piesku v areáli Pod skalou. Obavy a veľká neistota o úspešnosti tohto krásneho podujatia z dôvodov nepriaznivého počasia sa našťastie zmenili na prekrásny nezabudnuteľný zážitok. Veľká námaha organizátorov nevyšla nazmar. Vatra rozžiarila celý areál, a tým aj náladu členov JDS i pozvaných hostí z obecného úradu a ZUŠ.

Júlové slnečné dni využívali naši členovia na relaxačnom a liečebnom pobyte v Turčianskych Tepliciach, Dudinciach, ale aj na individuálnych návštevách kúpaliska v Kováčovej. Slnko a vodu sme si dopriali aj spoločným autobusovým zájazdom do Rapoviec, ktoré v plnej spokojnosti navštevujeme takmer každý rok, na čo sa tešia nielen členovia, ale aj deti a vnúčatá.

Nezabúdame ani na vzdanie úcty obetiam SNP. Okrem účasti na pietnom akte v našej obci sme navštívili aj Pamätník SNP v Banskej Bystrici a pietne miesto Kalište v rámci spolupráce s miestnou organizáciou SZPB.

28.augusta sa pri pohostinstve Pod úbočou konal už tradičný a obľúbený športový deň pre našich športových reprezentantov, ktorý pripravili členovia výboru JDS z Valaskej. Po výborných športových výkonoch sme si pochutili na chutnom guláši. Fotografie víťazov jednotlivých disciplín s hrdosťou zdobili našu vitrínu na Nám. 1. mája.

Oslavy obce

Zraz turistov-seniorov na Zbojskej

10.septembra sme sa zúčastnili Okresného zrazu turistov seniorov na Zbojskej. Náročnosť turistických trás bola rozdelená do troch skupín. Hojný počet členov našej organizácie dokázal svoju zdatnosť a odvahu. Celkový program ako aj organizačný výkon bol skutočne perfektný a na vysokej úrovni. Zanechal v každom z nás pekné spomienky.

V októbri boli zlatým klincom oslavy našej obce - 545.výročie prvej písomnej zmienky o Valaskej. Za ich priebeh je potrebné vyjadriť úprimné poďakovanie celému obecnému úradu, pánovi starostovi, p. Danke Králikovej a všetkým, ktorí akýmkoľvek spôsobom prispeli k dôstojnosti a vysokej úrovni týchto osláv. Svojim prístupom k tejto oslave dokázali, že im naši predkovia ich život a dejiny našej malej dedinky nie je ľahostajný, ale že si ich úprimne vážime a ctíme. Preto ani naša organizácia nezostala bokom a pridala sa k sprievodu v dobových kostýmoch a v stánku ponúkala valaštianske krumple.

15.novembra po besedách na tému Strane SMER nie je ľahostajný život dôchodcov, bolo pripravené stretnutie s R. Ficom v Aréne v Brezne spojené s hodnotným kultúrnym programom pre celé Horehronie, na ktorom sa zúčastnil veľký počet našich členov.

Nechýbali sme ani na sprievodnom programe k výstave p. Vozárikovej, a to formou prezentácie ručných prác a prednesom poézie.

Uplynulo predvianočné obdobie, kedy sme sa stretávali pri stromčeku a kapustnici. Nechýbala ani hudba s veselým pobavením. No hlavným cieľom týchto akcií bolo popriať si navzájom krásne prežitie sviatkov v rodinnom kruhu, všetko najlepšie do budúceho roku a veľa úspešných aktivít našej organizácii.

JDS Valaská
E. Tóthová, V. Babčanová

Úspešné karatistky z Valaskej

Karate Klub Milana Piliara ma tréningové aktivity v Brezne. Šéf klubu Peter Jenča spoločne s trénermi Monikou Jenčovou, Andrejou Tapajčíkovou, Ivetou Dupejovou a ďalšími trénermi sa venujú 63 členom klubu v rôznych vekových a výkonnostných skupinách. Klub má troch reprezentantov SR v kumite. V klube trénujú aj „Valašťania" ako Jakub Dundovič, Terézia Vlkoláčková, Martina Komorová, Lucia Pohorelcová, Zuzka Kučeráková, Zuzana Blahútová, Terézia Ťažká, Lenka Ťažká, Peťka Jenčová. V roku 2015 boli najúspešnejšie posledne tri menované športovkyne. Terézia Ťažká je reprezentantkou SR v kumite v kategórii staršie žiačky - pre rok 2015 sa stala majsterkou Európy- Shito Ryu Karate asociácie. Na Svetovom pohári, ktorý sa uskutočnil v Českej republike v meste Hradec Králové, skončila na 5 mieste. Na Európskom pohári v Plzni a v Bratislave bola zhodne bronzová. A v neposlednom rade sa tento rok stala víťazkou Slovenského pohára v kategórii staršie žiačky. Lenka Ťažká je reprezentantkou SR v kumite v kategórii junioriek - na majstrovstvách Európy- Shito Ryu Karate asociácii potvrdila svoju formu a v jednotlivcoch vybojovala bronz a v tímoch sa stala majsterka Európy. Je víťazkou svetového pohára v tímoch, kde sa prebojovala až do finále a nemalou mierou prispela k víťazstvu nad reprezentantkami Egypta. Na európskom pohári v Bratislave skončila na bronzovej priečke. V novej disciplíne karate agility („Ide o súťaž šikovnosti, kde sa beží na čas cez prekážkovú dráhu. Podľa dosiahnutého času sú pretekári zaradení do jednotlivých úrovní. Kategórie sú podelené podľa rokov súťažiacich," vysvetľuje tréner Peter Jenča) sa Peťka Jenčová ako najmladšia členka klubu zúčastnila tento rok na majstrovstvách Slovenska v Sabinove, kde v tejto kategórii medzi 5 ročnými vybojovala bronzovú priečku. V neposlednom rade aj ostatní „Valašťania" majú na svojom konte medaily z rôznych turnajov. Držme im palce v ďalšej športovej kariére, nakoľko Lenka Ťažká už v januári bude bojovať o miestenku na ME, ktoré sa uskutočnia na Cypre 5. - 7. 2. 2016.

Mgr. Peter Jenča

NARODILI SA

05.11.2015 – Tomáš Vincúr
13.11.2015 – Emma Sojaková

JUBILANTI

november a december 2015

Kristína Benčíková, 90
Václav Wágner, 85
Jolana Moncoľová, 85
Ľudovít Fabricius, 85
Ing. Ivan Štubňa, 80
Alexander Švantner, 80
Milan Mihál, 80
Pavel Hladaj, 80
Jozef Švantner, 75
Stanislav Slivka, 75
Magdaléna Lehotská, 75
Michal Balczo, 75
Ondrej Venger, 75
Ing. Ľudovít Lenghart, 75
Katarína Schönová, 75
Anna Dekrétová, 75
Anna Komorová, 75
Milan Šperka, 70
Ivan Šuch, 70
Viera Makovníková, 70
Jozef Balog, 70
Miroslav Sukič, 70

UZAVRELI MANŽELSTVO

17.10.2015 – Pavol Výbošťok – Zita Beráková
23.10.2015 – Marek Bartoš – Zdena Pušková
14.11.2015 – Igor Pánik – Janka Giertliová
14.11.2015 – Michal Králik – Mgr. Denisa Snopková
05.12.2015 – Pavol Giertl – Renáta Garbarčíková

ROZLÚČILI SME SA

20.10.2015 – Ing. Stanislav Nemky (*27.12.1940)
10.11.2015 – Jozefína Adamovičová (*15.03.1944)
20.11.2015 – Ľubomír Frimm (*23.03.1962)
23.11.2015 – Mgr. Marta Babiaková (*04.04.1938)
28.11.2015 – Jozef Papánek (*21.12.1954)
01.12.2015 – Juraj Zelenčík (*03.08.1981)
04.12.2015 – Danka Karabášová (*08.11.1966)
09.12.2015 – Stanislav Schmidt (*18.10.1962)
14.12.2015 - Ľubomír Krištek (*31.05.1969)

SPOMIENKY

Prinášame biele ruže,
majú biele lupienky,
my sme do nich uložili
všetky naše spomienky.
Na hrob ich ukladáme,
je v nich drobná rosa,
a každá kvapka rosy,
to je naša slza.

Dňa 23. novembra sme si pripomenuli 16. výročie úmrtia nášho syna, brata a uja

Ladislava Firču z Valaskej.

S láskou spomínajú mama, otec, sestra Blanka, netere Simonka a Beátka a brat Jaroslav s rodinou.

Tí, ktorí ste ho poznali, venujte mu spolu s nami tichú spomienku.

Dňa 28. novembra si pripomenieme nedožitých 75 rokov

Ivana Zemka.

Spomínajú manželka, synovia, nevesty a vnúčatá.

Klesli ruky, ktoré pre nás pracovali,
dotĺklo srdce, ktoré sme tak milovali,
zhasli oči,
utíchol hlas,
miloval život a všetkých nás.

Dňa 4. decembra sme si pripomenuli smutné tretie výročie ako nás navždy opustil náš drahý otec, starý a prastarý otec

Ján Holko z Valaskej.

S láskou a úctou v srdci spomínajú synovia a dcéra s rodinami a ostatná rodina.
Kto ste ho poznali, venujte mu tichú spomienku.

Odišiel tíško, už nie je medzi nami, no v našich srdciach stále žije spomienkami.

Dňa 14. decembra uplynulo 10 rokov čo nás navždy opustil otec, starý otec, brat, švagor a priateľ

Henrich Zelenčík.

S láskou a úctou spomína celá rodina.

Hoci si odišiel a niet ťa medzi nami,
v našich srdciach zostaneš navždy s nami.

Dňa 7.1. 2016 si pripomenieme 2. výročie odvtedy, čo nás navždy opustil náš milovaný otec, starý otec a prastarý otec

Jozef Šebo z Valaskej.

S láskou na teba spomíname.

POĎAKOVANIE

„Sám nikto nevie žiť,
k šťastnému životu dvaja musia byť!“

Vyslovujeme úprimné poďakovanie všetkým účastníkom
dôstojnej rozlúčky s našou milovanou
Mgr. Martou Babiakovou
dňa 25.11. 2015.

Ďakujeme za úprimné prejavy smútku, spolucítenia, modlitby a kvetinové dary.

Smútiaca rodina

NEKROLÓGY

Juraj Zelenčík sa narodil 3. augusta 1981 v Brezne mame Vierke Zelenčíkovej, rodenej Laprčkovej a otcovi Pavlovi Zelenčíkovi. Vyrastal v rodinnom dome v starej Valaskej spolu so svojím o 4 roky mladším bratom Mirkom. Základnú školu vychodil vo Valaskej. Popri tom navštevoval ľudovú školu umenia, kde sa venoval hre na harmonike a postupne budoval svoj vzťah a lásku k hudbe, ktorá ho sprevádzala celým životom. Po základnej škole nastúpil na Strednú priemyselnú školu v Brezne. Po ukončení sa rozhodol pre ďalšie štúdium na Strednej škole geodézie v Banskej Štiavnici. Toto banské mesto mu tak prirástlo k srdcu, že sa do neho vždy rád vracal. Po polročnom štúdiu ho povolali do základnej vojenskej služby v Prešove. Návrat z vojny domov bol sprevádzaný túžbou poznávať svet. Vybral sa do Talianska, kde okúsil vôňu jahôd a ich zber. Okrem zberu tu vyskúšal aj prácu kuchára, údržbára a mnohé iné. Aj keď mu Taliansko učarovalo, túžba po slovenských horách ho vždy priviedla späť. Rozhodol sa pracovať v srdci Nízkych Tatier na Chopku ako výťahár, kde sa popri pracovných povinnostiach stihol venovať lyžovaniu, ku ktorému ho mama Vierka viedla odmala. Lásku k horám mu rodičia vštepovali od útleho detstva. Aj preto sa rozhodol spolu s kamarátom Petrom postaviť chatu Baladu na Bystrej. Večne nespokojný Juraj dostal po štyroch rokoch nápad osamostatniť sa, a tak začal budovať chatu na Mýte za pomoci kamarátov. Tu v lone prírody trávil všetok svoj voľný čas, ktorý si spríjemňoval hrou na vlastnoručne vyrobenej fujare či píšťale. Bol pozývaný na kultúrne podujatia, kde s Maťom Haasom predvádzali svoje fujarové umenie. Popri práci, rezbárstve, chove oviec, včiel a lezení bol aj aktívnym členom DHZ Valaská. Neoddeliteľne patril k bursovnej chase i betlehemcom. Jeho nohy prešli mnoho turistických chodníkov, na ktorých ho sprevádzala priateľka Dominika s kamarátom Ivom a mnoho ďalších priateľov. Bol to človek s veľkým srdcom, prísnym pohľadom a správnym prístupom k životu, vždy ochotný pomôcť v akejkoľvek situácii. Svoje posledné AHOJ chce povedať jemu srdcu blízkej Dominike, mame Vierke s priateľom Silvom, otcovi Pavlovi s priateľkou Oľgou, bratovi Mirkovi a Stanke, Milošovi s rodinou, starkej, tete Anke, krstným rodičom, bratrancom, sesterniciam, ostatnej blízkej a vzdialenej rodine, susedovcom, tete Jolke, kamarátom Maťovi Haasovi, Ivovi Dobríkovi, hasičom, kolegom, kamarátom, známym a všetkým, ktorým sa zapísal do srdca.

Ľubomír Krištek sa narodil posledný májový deň v roku 1969 v Brezne rodičom Jurajovi a Eulálii Krištekovcom. Vyrastal vo Valaskej spolu so súrodencami, sestrou Janou a bratom Jurajom. Tu nadobudol základné vzdelanie a v učení pokračoval na strednom odbornom učilišti, kde sa vyučil v odbore stolár. Potom nasledovalo obdobie absolvovania základnej vojenskej služby, ktorú doslúžil v Čechách. Po návrate do civilu pracoval vo svojom odbore. Stolárskej činnosti sa venoval do času, kým neochorel.
Spomeniem ešte jedno z najdôležitejších období jeho života a to rok 1993. Bol to rok, kedy sa rozhodol spojiť svoj život so životom Ingrid a vzájomnú lásku spečatiť manželským sľubom. V tom istom roku sa mu narodila jeho dcéra Michaela. Spoločne so svojou manželkou s láskou vychovávali dcéru aj jeho nevlastného syna Tomáša. U Ľubomíra sa časom začali prejavovať zdravotné problémy. Srdce začalo akosi štrajkovať až nakoniec svoju činnosť nezvládlo, a tým sa jeho život skončil. Stalo sa tak pár dní pred najkrajšími sviatkami roka, 14. decembra 2015.

Za Jurkom Zelenčíkom

Odišiel dobrý človek.
Smútia hory, lesy, smúti príroda,
Smúti rodná obec i ľudia v nej,
smútia priatelia, rodina.

Odišiel spomedzi nás mladý muž s bohatým vnútorným životom, s čistým srdcom, dobrých mravov. Vyslúžil si sympatie všetkých, ktorí ho mali možnosť a šťastie poznať.

Keď si hral na svojej píšťalke či fujarke,
mala som pocit,
že sa prechádzam prekrásnou prírodou v lone hôr.
Veselý potôčik poskakuje dolinou,
jeho vlnky prežiarujú mihotavé slnečné lúče,
voňavý svieži vetrík pofukuje nad krajom
a spolu hudú veselú pieseň
o šťastnej krajine,
o pracovitých ľuďoch dobrého srdca,
s pohľadmi upretými k výšinám,
s vďačnosťou v srdci za každý nový deň.

Už nám viac nezahráš.
Skončil tvojho žitia krásny sen.
V našich srdciach navždy zostaneš
ako človek so zmyslom pre spravodlivosť a česť,
ktorý miloval život, ľudí v ňom, rodnú zem.

Po vetre ti posielame skromnú správu,
že nám budeš chýbať nielen na horách.

Redakčná rada

Stanislav Schmidt

Jeho život sa začal 18. októbra v roku 1962. Stanislav sa narodil v Brezne ako prvé dieťa rodičov Stanislava a Matildy Schmidtovcov, ktorí v tom čase bývali v Hronci. Po troch mesiacoch od jeho príchodu na svet sa rodina presťahovala do novovybudovaného sídliska vo Valaskej. Tu Stanko chodil do škôlky aj do základnej školy, no vždy ho to ťahalo k starým rodičom žijúcim v Hronci, u ktorých prežíval krásne chvíle svojho detstva. Po ukončení základného vzdelania študoval a Strednej odbornej škole pri Leteckých opravovniach v Banskej Bystrici. Potom nasledovalo obdobie, kedy musel odslúžiť základnú vojenskú službu. Po návrate do civilu v roku 1983 začal pracovať v Zlievárňach v Hronci ako elektrikár. Neskôr prešiel na útvar dopravy, kde bol zamestnaný až do roku 1998. Stanislav mal rád vôňu motorov a nafty. Od mladosti sa intenzívne zúčastňoval automobilových pretekov spolu so svojou budúcou manželkou Ivanou Luticovou. Svoju životnú lásku „Ivanitu", ako ju on volal, si zobral za manželku v roku 1986. O rok neskôr sa im narodila dcéra Gabriela a v roku 1990 syn Šimon. Dni ich narodenín sa mu spájali s dvoma krásnymi sviatkami a to Valentínom a Dňom žien. So svojou milovanou rodinkou prežíval všetky dni radostí aj starostí. Venoval sa im naplno, odovzdával im skúsenosti a zručnosti z pretekov na autách a zapájal ich aj do športových aktivít. Často sa zúčastňoval športových činností v Hronci, kde sa stal vedúcim futbalového družstva. Stanislav mal odjazdených tisíce kilometrov na kamióne, no po rokoch za volantom sa zase vrátil späť do Zlievární v Hronci. Vo voľnom čase si rád zalyžoval alebo sa prechádzal po našich krásnych horách. Bol vášnivým hubárom, a tak si vždy domov doniesol nejaký hubársky úlovok. Cez teplé letné dni pri posedeniach s rodinou a priateľmi rád uvaril chutný guľáš a naopak po večeroch v zime sa začítal do historických kníh, najmä z obdobia druhej svetovej vojny. Nikto z vás určite na neho nezabudne, pretože to bol večne vysmiaty pán, ktorý pri svojich prechádzkach po Valaskej a blízkom i vzdialenom okolí či ďalekom svete vedel svojou dobrou náladou a úsmevom vždy očariť všetkých navôkol a nemuseli to byť len jeho známi. Nikto ani len netušil, že sa tak rýchlo vytratí zo života. V ten osudný deň, plný elánu a pracovného nasadenia, kráčal ráno do práce a domov sa už nevrátil. Stalo sa tak 9. decembra 2015.

N Á D E J - sprievodné podujatia

Od 16. októbra do 10. decembra sa vo Výstavnej sieni Kultúrneho domu Valaská, /bývalá Palma/ uskutočnila výstava obrazov a fotografií Juliany Vozárikovej a Janky Vozárikovej. Počas tejto výstavy prebiehali nasledovné podujatia:

25.9. - ***„Čarovná harfa“*** **-** virtuóznou hrou na nevšednom hudobnom nástroji nás obohatil Jakub Rizman

27.10. - ***„Ako žiť ďalej“*** - prednáška pre seniorov, MUDr. Lea Weberová

29.10. - 11.11. - ***Výstava ručných prác našich žien*** – vystavovali: Gitka Hahnová, Milka Gibalová, Gitka Badinková a Hanka Kramlová

3.11. - ***„Radšej bohatý vnútorný život a chudobný navonok, ako naopak“*** - prednáška o najstaršom ženskom spolku – Ľubica Štugnerová

11.11. - ***„Japonsko, krajina vychádzajúceho slnka“*** - zaujímavá prezentácia krajiny našej občianky Petry Kašovej, ktorá tam študuje japonský jazyk

12.11. - ***„Psychosomatická arteterapia“*** - ako vplývajú farby na človeka - prednáška Janka Vozáriková

20.11. - ***„Pod krídlami orlov“*** - Albánsko ako ho nepoznáme. Prednáška MUDr. Lea Weberová, Janka Vozáriková, Mgr. Kristína Magerová, PaedDr. Matúš Magera a Magdaléna Brázdilová.

22.11. - ***„Na krídlach poézie“*** - prednes básní z vlastnej tvorby žien z Valaskej, spojený s hrou na klavíri Petra Pisára mladšieho a staršieho. Recitovali: Vierka Fašková, Anna Fischerová, Mária Pacerová, Janka Vozáriková.

25.11. - ***„Duchovné príčiny chorôb“*** - prednáška, Janka Vozáriková

28.11. - ***„Klavírny koncert Petra Dekréta“***

2.12. - ***„Maľovanie na vyhodené veci“***

9.12. - ***„Každá žena je krásna, vzácna, jedinečná“*** - Ošetrenie tváre, líčenie, česanie a módna prehliadka. Česanie, úprava vlasov – Terézia Kúrová, ošetrenie tváre, líčenie – Katka Štugnerová, výroba modelov šiat – Ľubica Štugnerová. Modely predviedli naše ženy z Valaskej: Sidka Macíková, Milka Medveďová, Martuška Petrová, Gitka Badinková, Janka Vozáriková, Lea Weberová, Janka Sitarčíková.

10.12. - ***„Deň poézie“*** a ***„Pokojná chvíľka s čajom“.*** Verše Milan Rúfusa recitovali: Anna Fischerová, Vierka Fašková, Mária Pacerová, Janka Vozáriková, Miroslav Mihok a deti zo ZŠ J. Simana – Janka Lenárthová, Petra Senčeková, Karin Bartošová, Florián Pacera. Na klavíri zahral Florián Pacera, vitamínové balíčky pre deti daroval pán Marek Poliak, za čo mu ďakujeme. Po recitácii sme si mohli vychutnať vynikajúce čajíky a občerstvenie, ktoré nám pripravila Janka Laková.

Ďakujeme všetkým za účasť na kultúrno-umeleckom podujatí „Nádej“ a všetkým, ktorí akokoľvek pomohli a priali tomuto zámeru - obohatiť občanov Valaskej a potešiť na duši.

S vďakou a úctou Janka Vozáriková

V mene občanov Valaskej, ktorí sa na týchto podujatiach zúčastnili a páčili sa im, ďakujeme pani Janke Vozárikovej za jej námahu a úsilie, želáme veľa tvorivých úspechov, v živote veľa radosti, šťastia a pekných chvíľ tak, ako ich ona rozdáva iným.

Mgr. Mária Pacerová

Nádej

Cit ešte živý
kormidelníkom je pravým,
v rozbúrenom mori
i v tichom bezvetrí.

Odhaľuje, čo chce sa iba zdať,
či inú, keď si chce niekto masku vziať.
Cit môže až do bájnych krajín,
veď to duch človeka prejavuje sa ním.

Zázračným bude každý deň,
keď necháme ho voľne ísť.
On vždy presne vie,
kde zostať chce a kam ísť.

Nesmiernu silu duchu dáva,
k svetlým výšinám je otvorená brána.
Blaženosťou rajskou napájať sa v sile najvyššieho
všetkých svetov Pána.

Byť blížnym blízko v každej chvíli,
pomáhať si máme aj tu na zemi.
Odvážne kráčať s jasnou tvárou.
Byť duchom slobodným a žiť Jeho vôľou.

Žiariace oči nech vidia a vedia,
odkiaľ som prišiel a kam ísť mi treba,
nuž daj sa na cestu, pútnik, neváhaj,
keď v rannom úsvite
zasvieti loď s menom „Nádej“.

Janka Vozáriková

Lož v oblakoch, pravda na črepy

Beztvaré a bledé,
cyklicky dotieravé,
márnivé a koketné,
sprosté a jedovaté,
drzé a ešte drzejšie.
Lži.

Alebo?
Jednoznačné a jasné,
naliehavo žiadúce,
pôsobivé a zásadné,
inteligentné a prívetivé,
hrejivé až zachraňujúce.
Tiež lži?

Tá dnešná lož,
zaliečavo príjemne rozbíja srdce,
maják pravdivej spomienky na večnosť.
Vážená ako cnosť,
titulmi a hodnosťami,
bažiaca si v iskrivosti slovných zvratov, čo rúbu pravdu ako píly stromy, nepoznajú blížnych svojich, sestry ani bratov.

Zlaté ústa,
jazyky vykladané drahokamom.
Luxusné otvory
a z nich presvedčivý hlas,
zásobník slov denne páli na nás.
Čo zásobník, guľometný pás!
S muníciou, ktorá nemíňa terč,
mieri presne "na komoru".

Novodobí luhári,
úspešní rytieri súčasnosti,
ponorení do svojej dravosti.
Omámení sami sebou,
na hustnúcom mraku vlastnej dôležitosti, odpútavajú sa od zeme.
Pociťujúc ľahkosť éteru,
do väčších a väčších výšok sa derú.

A nechávajú nás s ich klamstvami,
cynicky, že: "Koľko ešte unesieme?"
Kým "konečne pochopíme",
a za nimi sa vznesieme.

Cez hustnúce mraky lží,
svetlo pravdy ťažšie preniká.
Jej jas, rozbitý na tisíc lúčov,
vo fragmentoch zaniká.
A predpovede počasia,
vyjasnenie nehlásia.

Na poliach ležia z pravdy črepy,
nad hlavami úspech luhárov.
Čo urobiť?
Načiahnuť sa za lžou,
opantať sa ňou?
Či kráčať ďalej,
a dorezať si na pravde nohy?
Veľký to otáznik,
čo atrament vysúša na ďalšie slohy.

Hej, len odvahu!
Zakričí neznámo známy hlas.
Tak, povieš si,
a je tu zas!
Zas ti hrá na citlivosť ucha,
či na lož poslúcha, či neposlúcha.
Zas ti nástojčivo šepká,
to dávno známe:
"Lož má krátke nohy."
Nech sa len nadnáša,
hoc i poriadne vysoko.
Raz padne. Padne hlboko.

Otravný hlas,
na črepy z pravdy ťa vyháňa.
Vzpieraš sa, otáčaš, obzeráš.
Naveľa zohneš sa, črepy si prezeráš.
A tu ten hlas,
ozve sa ešte raz.
A povie ti:
„Prezeraj horlivo, pozorne, ale pomaly.
Máš čas.
A ja ti sľubujem,
že neskrivím ti preto ani vlas.“

Mgr. Peter Babčan

Najúspešnejší biatlonový klub na Slovensku

Rok 2015 bol pre Klub biatlonu Valaská-Osrblie mimoriadne úspešný. Medzi slovenskými klubmi sme v rebríčku Viessmann pohára v zimnom aj letnom biatlone obhájili celkové prvenstvo. V roku 2015 náš klub reprezentovalo 28 pretekárov. V zime na Majstrovstvách Slovenska spolu získali 25 medailí (8 zlatých, 6 strieborných, 11 bronzových) a v lete pridali ďalších 27 (8 zlatých, 9 strieborných, 10 bronzových).

Naši odchovanci a členovia reprezentačných družstiev - Tomáš Hasilla, Michal Kubaliak, Michal Šima, Terézia Poliaková, Paulína Fialková, Ivona Fialková sa stali členmi VŠC Dukla BB. Aj keď k v súčasnosti v pretekoch Viessmann pohára už nereprezentujú náš klub, sme hrdí na ich výsledky na domácom aj medzinárodnom poli a veríme, že ani oni nezabudnú na svoje začiatky práve v našom klube. V kategórii dospelých cenné body pre náš klub zbieral **Norbert Gröne**, ktorý sa v lete stal celkovým víťazom rebríčka Viessmann pohára a v zime

Družstvo dorastencov a juniorov pod vedením trénera Michala Mojžiša

v silnej konkurencii reprezentantov SR obsadil celkové 7. miesto. Na MSR vybojoval 1 striebornú a 2 bronzové medaily. **Lucia Šimová** mala v zime ešte reprezentačné povinnosti. Reprezentovala SR na pretekoch IBU pohára a na Svetovej zimnej univerziáde, kde jej najlepším umiestnením bolo 22. miesto zo stíhacích pretekov. V celkových rebríčkoch Viessmann pohára jej patrí 2. miesto v zime a 3. miesto v lete. V zime na MSR získala bronzovú medailu v pretekoch s hromadným štartom. V kategórii dospelých náš klub ešte reprezentovali a do celkového hodnotenia klubov nejakými bodíkmi prispeli aj **Lukáš Kramla** a **Adam Berčík**. V juniorských kategóriách najlepšie výsledky dosiahol **Filip Kramla**. Ako člen juniorskej reprezentácie SR nás reprezentoval na otvorených Majstrovstvách Európy (Otepää/EST), v lete na Majstrovstvách sveta na kolieskových lyžiach (Cheile Gradistei/ROU). Popri tom stíhal vybojovať 1x zlato, 1x striebro a 2x bronz z MSR a v celkovom rebríčku Viessmann pohára mu patrilo 3. miesto v zime a 2. miesto v lete. Jeho rovesník **Radoslav Kubaliak** dosiahol svoj najlepší výsledok sezóny v 2. kole Viessmann pohára v letnom biatlone, kde obsadil 2. miesto.

Náš starší dorastenec **Adam Krbila** dosiahol výraznejší úspech až v lete, keď si na MSR vybojoval 2 bronzové medaily a v celkovom rebríčku obsadil 3. miesto. V tejto kategórii nás v zime reprezentoval aj **Filip Skačan**, ktorý v celkovom rebríčku obsadil 7. miesto.

Najlepší výsledok našich mladších dorastencov dosiahol **Pavol Štrba** vo vytrvalostných pretekoch na MSR v letnom biatlone, kde obsadil 2. miesto. V tejto

Družstvo žiakov a ich tréner Miroslav Danove

kategórii nás reprezentoval aj **Erik Troliga**, ktorému sa nedarilo hlavne strelecky, a tak jeho najlepším umiestnením v sezóne bolo 9. miesto z MSR v letnom biatlone.

Medzi staršími dorastenkami zažiarila naša pretekárka **Veronika Machyniaková**, ktorá sa po zimnej sezóne vrátila opäť do nášho klubu. V lete získala všetky majstrovské tituly a zaslúžene jej patrilo 1. miesto v celkovom rebríčku Viessmann pohára. V zime pretekala za ŽP Šport, na MSR získala 1x zlato a 2x striebro a na celkové víťazstvo v pohári jej chýbalo len 0,39 bodu. Slovensko reprezentovala na Európskom zimnom olympijskom festivale mládeže (Voralberg/AUT) a na Pretekoch olympijských nádejí (Jablonec nad Nisou /CZE). Na zimnú sezónu 2015/16 je zaradená do reprezentačného družstva kadetiek.

Darilo sa aj našim mladším dorastenkám. **Tatiana Krnáčová** získala na MSR 1x zlatú, 3x bronzovú medailu a v celkovom rebríčku skončila v zime 4. a v lete 2. V súčasnosti je členkou reprezentačného družstva, ktoré sa pripravuje na II. ZOH mládeže (Lillehammer/NOR). **Beátu Zelenčíkovú** počas celej sezóny sprevádzali zdravotné problémy, ale aj napriek tomu si v zime na MSR vybojovala bronz a v lete jej v celkovom rebríčku patrilo 3. miesto.

V žiackych kategóriách sa najviac darilo **Viktorovi Slezákovi**, ktorý zvíťazil v rebríčku Viessmann pohára v zime aj v lete (žiaci 14-15 roč.), a jeho zbierka sa rozrástla o 2 zlaté, 2 strieborné a 1 bronzovú medailu z MSR. V rovnakej kategórii súťažil aj **Jakub Kolečár** a z MSR si doniesol 1x striebro a 2x bronz a v celkovom rebríčku obsadil 3. miesto v zime, a 5. miesto v lete.

Najväčším prekvapením sezóny bol **Radovan Floch**. Medzi žiakmi 12-13 roč. sa v zime stal celkovým víťazom rebríčka Viessmann pohára, v lete obsadil 6.miesto. Pridal k tomu ešte 1 zlatú, 1 striebornú a 2 bronzové medaily z MSR. Jeho rovesník **Juraj Vološin** získal v zime na MSR celú sadu medailí a v lete pridal jedno striebro. V celkovom rebríčku obsadil 3. miesto v zime, a 2. miesto v lete. **Bruno Matovič** vynechal skoro celú letnú sezónu, a tak jeho najlepším tohtoročným umiestnením bolo 3. miesto v rýchlostných pretekoch z I. kola Viessmann pohára, keď sa mu pri oboch streľbách podarilo „vybieliť" všetky terče.

V kategórii najmladších žiakov (10-11 roč.) nás reprezentoval **Adam Černák**.

Foto z Vyhlásenia Kráľa biatlonovej stopy, z ľava Viktor Slezák, Júlia Machyniaková, Radovan Floch-1

V celkovom rebríčku v zime obsadil 2. miesto, v lete nenechal nič na náhodu a už od začiatku sezóny viedol priebežný rebríček. Kompletnú medailovú zbierku zo zimy doplnil o ďalšie 2 majstrovské tituly a 1 striebro z leta.

Celkový rebríček v zime v kategórii žiačok 14-15 ročných vyhrala naša pretekárka **Júlia Machyniaková**. V lete sa musela „uspokojiť" s celkovým 2. miestom. Jej bohatá zbierka medailí sa tento rok rozrástla o 2 zlaté, 1 striebornú a 1 bronzovú. V rovnakej kategórii sa **Janke Graňákovej** podarilo na MSR v letnom biatlone získať majstrovský titul a **Tatiana Sivčáková** si vybojovala svoju úplne prvú medailu z MSR, ktorá mala bronzový lesk. **Martina Wágnerová** sa v zime niekoľkokrát priblížila k stupňu víťazov, keď sa 3x umiestnila na nepopulárnom 4. mieste.

V kategórii 12-13 roč. žiačok sa obdivuhodný výsledok podaril aj **Lucii Šuchovej,** ktorá na MSR v letnom biatlone získala 2 strieborné medaily a v celkovom rebríčku Viessmann pohára v letnom biatlone obsadila 3. miesto. V rovnakej kategórii naša najmladšia pretekárka **Sárka Pacerová** dosiahla najlepší výsledok sezóny v I. kole Viessman pohára v letnom biatlone, keď vo vytrvalostných pretekoch minula len jeden terč a obsadila 3.miesto.

Ďakujeme trénerom za dobre odvedenú prácu, našim pretekárom za vzornú reprezentáciu a do ďalšej sezóny želáme všetkým veľa úspechov.

Monika Flochová

Stolní tenisti na dobrej úrovni, po jeseni tretí

Po jesennej časti sa naši hráči dostali medzi čelné družstvá ako ukazuje tabuľka. Za stolmi sa striedali hráči : Edo Prokopec, Emil Náther, Jaro Cúth, Dano Kleskeň, Paľo Gondek, Paľo Budaj a Jaro Karak.
V hodnotení úspešnosti jednotlivcov je náš Edo Prokopec na druhom mieste.

ODDIEL	Z	V	R	P	K	VJZ	PJZ	PB
1. Podkonice "B"	13	13	0	0	0	176	58	39
2. Selce "B"	13	10	0	3	0	135	99	33
3. Valaská	**13**	**9**	**1**	**3**	**0**	**138**	**96**	**32**
4. Podlavice	12	9	1	2	0	129	87	31
5. Lučatín "B"	13	6	3	4	0	128	106	28
6. Braväcovo	13	6	2	5	0	127	107	27
7. Dubová "A"	13	7	0	6	0	120	114	27
8. Lučatín "C"	13	5	1	7	0	102	132	24
9. Sl. Ľupča	13	4	2	7	0	105	129	23
10. Malachov "B"	13	2	2	9	0	94	140	19
11. Medzibrod "B"	13	3	0	10	0	99	135	19
12. Dubová "B"	13	2	1	10	0	75	159	18
13. Cobra	13	1	1	11	0	84	150	16

Mgr. Ivan Karak

ŠPORTOVÁ STREĽBA

V športovej streľbe, v ktorej našu obec reprezentuje Dušan Sliačan ako člen športovo streleckého klubu Brezno, momentálne študent Univerzity Mateja Bela v Banskej Bystrici, sa začala vzduchovková sezóna (streľba v stoji 60 rán), na ktorú sa poctivo pripravoval aj popri štúdiu, ktoré je zamerané na šport a poskytuje mu priestor na pravidelné trénovanie a udržovanie kondície, ktorú potrebuje na dosahovanie výsledkov.

Dňa 7.- 8. novembra sa uskutočnili prvé preteky sezóny „Cena mesta Martin". Dušan v prvom súťažnom dni v kategórii muži s počtom 576 bodov (na desatiny 600,4) obsadil druhé miesto. V druhý súťažný deň s počtom dosiahnutých bodov 572 bodov (601,5) obsadil prvé miesto.

V nasledovných tréningoch po menších úpravách váhy zbrane a streleckej polohy nastúpil na ďalšie preteky „Cena primátora mesta Žiar nad Hronom", ktoré sa konali dňa 28. - 29. novembra v zrekonštruovanej mestskej športovej hale. V prvom dni pretekov obsadil s počtom 579 bodov (610,0) prvé miesto, pričom v druhý deň pretekov potvrdil pripravenú formu a s počtom bodov 590 (615,4) (nový osobný rekord) potvrdil celkové prvenstvo.

Do vianočných sviatkov ostáva absolvovať Dušanovi ešte dva kvalifikačné preteky, aby sa nominoval na Majstrovstvá Slovenskej republiky v streľbe zo vzduchových zbraní. Prajeme mu teda do nasledovných pretekov presnú mušku, aby svoje ambície naplnil, a tým úspešne reprezentoval aj našu obec.

Dušan Sliačan nml.

Vyhodnotenie jesennej časti futbalového ročníka 2015-2016 prípravky a starších žiakov

Prípravka

Pod vedením trénera Michala Tomku odohralo mužstvo prípravky 6 turnajov a 27 turnajových zápasov. Z toho sme 13 zápasov vyhrali, 4 zápasy remízovali a 10 zápasov prehrali. Celkové skóre na turnajoch 41:29. Strelci gólov – Patúš 14, Spišiak 11, Švantner 8, Baran 4, Zemanovič 2, Tekelová V. 1, Tekelová N. 1.

Umiestnenie na jednotlivých turnajoch:

12.9. Brusno – 3.miesto
19.9. Čierny Balog – 2. miesto
26.9. Heľpa – 3. miesto
3.10. Braväcovo – 3. miesto
10.10. Braväcovo – 4. miesto
17.10. Polomka – 2. miesto

Prípravku tvorili hráči – Zemanovič, Švantner, Patúš, Capko Dominik, Spišiak, Tekelová V., Tekelová N., Štulajter, Ondruš, Baran, Puška, Boroš, Capko Dano, Nitka, Turis, Košík.

Starší žiaci

Trénovať sa začalo od 11.8. do 23.10. V tomto období bolo naplánovaných 23 tréningových jednotiek. Starší žiaci trénovali pod vedením Ľubomíra Danka a vedúcim mužstva bol Patúš Tomáš.

Dochádzka na tieto tréningy – Patúš 22, Tekelová V. 22, Švantner Ľ. 21, Zemanovič 21, Výbošťok 20, Švantner M. 19, Patúš 19, Ondruš V. 19, Ondruš P. 18, Horváth 16, Markus 15, Kožiak 14, Dono 12, Hützenpichler 12, Tekelová N. 11, Spišiak 11, Lalok 9, Majchút 9, Adamovičová 8, Kožiak 8, Štulajter 6, Capko D. 6, Peťko 5, Koštiaľ 3.

V sútaži I. triedy starších žiakov sme sa umiestnili na 6. mieste, keď sme odohrali 8 zápasov, z ktorých sme 2 vyhrali, 2 remízovali a 4 prehrali. Skóre máme 23:27.

Zo zápasov nás všetkých určite mrzí vysoká prehra v Sásovej, tesná prehra momentálne s prvým mužstvom tabuľky Hrochoťou, dve prehry s Priechodom, keď nám nesedí hra na zmenšené ihrisko. Mňa osobne potešili dobré výkony hráčov doma so Šalkovou a von v Jasení, ako aj výhry so slabšími súpermi Michalovou a Pohronskou Polhorou, aj keď ich netreba podceňovať.

Strelci gólov – Švantner M. 10, Adamovičová 5, Kožiak 2, Markus, Patúš, Koštiaľ, Výbošťok a Hützenpichler dali po 1 góle. Jeden gól si súper dal vlastný. Najviac odohratých minút Švantner M. 560´, Patúš T. 526´, Patúš L. 492´.

Touto cestou chcem poďakovať OcÚ vo Valaskej, starostovi obce p. Uhrinovi za podporu futbalu v obci. Za občerstvenie na konci sezóny ďakujem manželom Dobrotovcom a p. Marekovi Poliakovi. Vďaka patrí aj p. Babčanovi a p. Vilhanovi, ktorí podľa svojich možností pomohli k chodu žiackeho futbalového oddielu. Ďakujem aj rodičom, ktorí nás sprevádzali na zápasoch a turnajoch. Nakoniec chcem poďakovať kolegom p. Patúšovi Tomášovi, p. Tomkovi Michalovi, ale aj všetkým nemenovaným, ktorí podporujú futbal vo Valaskej, ktorý bol dlhé roky neoddeliteľnou súčasťou života v obci. Športu zdar a futbalu zvlášť!

Ľubomír Danko
tréner OFK Slovan Valaská - žiaci

Valaštiansky hlásnik, Obecný úrad Valaská, Nám. 1. mája 460-8, Valaská 976 46. Redakčná rada: Mgr. Denisa Maťovčíková, Mgr. Mária Pacerová, Mária Pančíková, Silvia Vilhanová, Veronika Schallerová, Michaela Rafajová; korektúra: Mgr. Denisa Maťovčíková. Grafická úprava: Ivor Páleník - I.P.PRESS Brezno. Kontakt: e-mail: valastianskyhlasnik@gmail.com. Obecné noviny Valaštiansky hlásnik boli zaregistrované na OÚ v Brezne 5.9.2003, evidenčné číslo: EV 2832/08, ISSN 1338-9599, IČO vydavateľa: 313904. Náklad: 1350 ks. Uzávierka každého čísla je 20. v mesiaci pred vydaním.